गूजरात विद्यापीठ ग्रंथालय

[गुजराती कॉपीराअिट विभाग]

अनुक्रमांक ૨૫૨૮ वर्गांक

पुस्तकनुं नाम [illegible]

विषय [illegible]

જાદુ કપટ

અથવા

હાથ ચાલાકીના ખેલો

છપાવી પ્રસિદ્ધ કર્ત્તા.

માસ્તર, નાનાલાલ મગનલાલ.

રીચીરોડની સડકપર—અમદાવાદ.

આ પુસ્તક સને ૧૮૬૭ ના ૨૫ મા આક્ટ મુજબ
રજીસ્ટર કરાવી સર્વે હક્ક સ્વાધિન રાખ્યા છે.

અમદાવાદ—'સત્યવિજય' પ્રિન્ટીંગ પ્રેસ,
ઠે. પાંચકુવા નવા દરવાજા.

સવત ૧૯૬૫. સને ૧૯૦૯.

કિમ્મત ચાર આના.

પ્રસ્તાવના.

આ નાનકડી ચોપડીમાં આપેલા ખેલો કાંઇ બચ્ચે બાલાકા ખેલ જેવા સટરપટર ખેલો નથી. પણ પ્રખ્યાત પ્રોફેસરોએ હજારો લોકોની સમક્ષ તાળીઓના અવાજો વચ્ચે કરી બતાવેલા લોકપ્રીય હેરતભર્યા ખેલો છે કે જેમાં બુદ્ધિની બરોબર રીતે કસોટી લેવાય છે. એટલા સારૂ વાંચનાર ગ્રહસ્થ કે બાનુઓએ તે બહુજ સંભાળ ભરી રીતે વાંચવાની તસ્દી લેવી કે જેથી લાભ થાય.

મંત્ર જંત્રનાં કેટલાંક પુસ્તકો બહાર પાડયાથી ઘણાક સજ્જનોએ આ બાબત તરફ મારૂં ધ્યાન ખેંચ્યું અને તેથીજ આ દેખાવમાં નાનકડી પરંતુ કામમાં મોટી થઇ પડે તેવી ચોપડી બહાર પાડવામાં આવી છે. તો મને આશા છે કે પ્રજાવર્ગ પુરતો આશરો આપીને તેનો લાભ લેશે.

જાદુનો સામાન કે કોઇ પણ નવી રમતો જોઇતી હોય તો ખુશીથી મને લખવું. એટલે નવા જાદુગરોને જોઇતી સગગવડ સસ્તામાં કરી આપીશું.

લી. શુભેચ્છક,

માસ્તર નાનાલાલ મગનલાલ.

મંત્ર જંત્રનું કામ કરનાર.

ઠે. રીચીરોડની સડકપર—**અમદાવાદ.**

૨૬૨૯

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય
અમદાવાદ
ગુજરાતી કૉપીરાઇટ-સંગ્રહ

જાદુ કપટ.

અથવા

હાથ ચાલાકીના ખેલો.

(જાદુઈ શાહીનું ગ્લાસ.)

મહેરબાન બાનુઓ અને ગૃહસ્થો.

આ મારા હાથમાં જે ગ્લાસ જુઓ છો તે તદ્દન શાહીનું ભરેલું છે જો કે તમે મારૂં કહેલું કદાચ ન માનો તો પણ દરેકનો સંશય ટાળવાને મારે ખાત્રી કરી આપવી જોઇએ કે એ તદ્દન શાહીનું ભરેલુંજ છે. જુઓ હું આ ટેબલપરથી એક આ કોરૂં પાનું લઉ છું ને તમારી સમક્ષ આ ગ્લાસમાં બોળું છું કેમ સાહેબો હવે તમારી ખાત્રી થઇ? હવે તમારૂં ધ્યાન આ એક સાદા રૂમાલ તરફ ખેંચું છું એ જોશો કે એમાં પણ કાંઇ કરામત નથી. જુઓ હું આગળ તથા પાછળ બન્ને બાજુ બતાવું છું હવે એ રૂમાલને આ ગ્લાસપર ઢાંકું છું. એક, બે ત્રણ--રૂમાલ ઉચકીને ગ્લાસ પ્રોફેસર ઓડીયન્સને બતાવે છે. લોકોની ભારી અજાયબી વચ્ચે પ્રો. ડોકુ નમાવી પીપરમીંટ ઓડીયન્સમાં બેઠેલાં ભુલકાંઓને વ્હેંચી આપે છે.

ખુલાસો—પ્રોફેસર ગ્લાસમાં જે શાહી બનાવે છે તે ખરી રીતે જોતાં શાહી નથી પણ કાળી બનાતનો કટકો ગ્લાસની અંદર આસ-

પાસ માંઇ રહે છે એટલો ગોળ શીવી લીધેલો હોય છે ને તેની ઉપર ગ્લાસના જેટલો એક તરફ ગોળ કટકો મથાળાપર શીવી લીધેલો છે. હવે ગ્લાસમાં આવું કવરીંગ મુકી તેની અંદર આગળથી પીપરમીટ ભરી રાખેલી હોય છે. જે પાનું ગ્લાસમાં બોળી બતાવે છે તે પાનું આગળથી તૈયાર કરી રાખેલું હોય છે તે એવી રીતે કે એક પાનાની પછાડી તેવુંજ પાનું ચોટાડી દીધેલું હોય છે ને તે પાનાને અડધું શાહીમાં બોળી રાખેલું છે રૂમાલ ઢાંકીને ઉપાડી લેતી વખતે પેલું કવરીંગ રૂમાલ સાથે ઉચકી લેછે એટલે પીપરમીટ ગ્લાસમાં રહી જાયછે.

તાબેદાર ગોળો.

પ્રોફેસર સ્ટેઇજપર ખેલ કરતાં કરતાં એક નારંગી જેવડો ભારે વજનનો દોરીમાં પરોવેલો ગોળો લે છે ને ઓડીયન્સને કહે છે કેઃ—

સાહેબો, આ એક સાધારણ ગોળો સાધરણ દોરીમાં પરોવેલો છે. એમાં કોઇ તરેહની કરામત કરી નથી. જુઓ હું તમારી ખાત્રી કરી આપું છું. આટલું કહી દોરીનો એક છેડો પગ તળે દબાવી બીજો છેડો એક હાથમાં પકડે છે એટલે ગોળો સ્વભાવિક રીતે નિચે ઉતરી પડે છે. એમ બે ચાર વાર ઉપરથી ગોળાને નિચે ઉતારી બતાવે છે. પછી પાછો કહે છે કે—

સાહેબો, તમારી ખાત્રી થઇ હશે કે આમાં કાંઇજ રીતની કરામત નથી. તમારી વધુ ખાત્રી કરવા હું તમને જાતે આવીને દેખડાવીશ કે તે એક સાધારણ ગોળો છે. આટલું બોલી સ્ટેઇજપરથી નિચે આવી લોકોને દોરીમાં પરોવેલો ગોળો બતાવી જાય છે. પછી સ્ટેઇજપર પાછો જઇ કહે છે કે સાહેબો, આ ગોળો નિરજીવ છે છતાં મારા એકે એક હુકમને માન આપે છે. જુઓ સાહેબો આ ગોળો હું ફ-

રીથી ઉપર ચઢાવું છું. (એમ કહી જે દોરી પગ તળે દાબી હોય છે ત્યાં આગળથી બીજે હાથે ગોળો ઉપર લાવે છે.) હવે આ ગોળાને જેમ હું હુકમ કરીશ તેમ તે દોરીપરથી એકદમ નહિ સરી જતાં ક્યાસરજ ઉતરશે જુઓ—ઉતરે છે. જરા વધારે એથી વધારે—બસ—કેમ સાહેબો ગોળો અટક્યો કેની ? દોરી હલાવતાં પણ ઉતરશે નહીં. બોલો સાહેબો કેટલા આંગળ ઉતારૂં ? (ઓડીયન્સમાંથી જવાબ મળે છે કે દસ આંગળ) દસ આંગળ ! વારૂ. ચાલો. ચલાવ. ધીમે એથી ધીમે બસ—બરોબર દસ આંગળ. આ પ્રમાણે ઓડીયન્સના કહેવા પ્રમાણે તે ગોળો નીચે પ્રોફેસર ઉતારે છે.

ખુલાસો—જે ગોળો ઓડીઅન્સને બતાવવામાં આવે છે તે માટીનો ઘેર બનાવી રંગેલો હોય છે. ગોળો બનાવતી વખતે એમાં કાણું પાડી એક ખીલી મુકેલી હોય છે અને તે ખીલી વચ્ચે હોવાથી દેખાઇ શકાતી નથી. ગોળો સુકાયા પછી એમાં દોરો પરોવવામાં આવે છે. અને તે દોરાનો ખીલીની આસપાસ એક આંટો લીધેલો હોય છે. હવે જયારે પહેલો ગોળો બતાવે છે ત્યારે દોરી ઉપલો હાથ નીચે રાખવાથી ઢીલી પડે. એટલે ગોળો તરત સરકી જાય છે અને જયારે અટકાવવો હોય છે ત્યારે દોરો ટાઇટ કરવાથી સરી શકતો નથી. તેથી ઓડીઅન્સમાંથી દસનો ઓર્ડર મળતાંજ ઢીલી કરેલી દોરી પ્રોફેસર તાણી રાખે છે એટલે સરકતો ગોળો તુરત અટકી રહેશે. આ ખેલ સ્ટેઇજ ઉપર ડ્રોઇંગ રૂમમાં અથવા તો બધાની વચ્ચે પકડાવવાની કાંઇ પણ ધાસ્તી વિના કરી શકાય છે.

જાદુથી ધારેલું પાનું કહેવડાવવાની રીત.

ચાર પાંચ મીત્રોએ ભેગા મળી ગોળાકારમાં ખુરસીપર બેસવું ને વચ્ચોવચ્ચ એક સ્ટુલ અગર ટેબલ મુકવું ને તેના ઉપર એક પાનાની જોડ ચીપીને મુકવી.

હવે તમારામાંથી જે કોઈ 'નરવસ' (Nervous) હોય તેને આરામ ખુરસીપર સુવાડી દેવો. ને તેની આંખે રૂમાલ અગર બીજા કોઇ કપડાનો પાટો બાંધવો. ને તે આદમીને તદ્દન નરમ થઇ જવા કહેવું ? અને કહેવું કે તારૂં ચીત કોઇપણ વિષય અગર ચીજમાં રાખીશ નહી. ને પાટો બાંધ્યા પછી તમારામાંથી એકાદ જણે પેલા પાનામાંથી એક પાનું (દાણાવાળુ હોય તો વધારે સારૂ) ખેંચી કાઢવું ને તેને પેલા બાકીના પાનાપર ચતુ મુકવું. તમે બધા એકેકનો હાથ પકડીને તમારી નજર તે પાનાપર ગોઠવજો. ને તે પાનું તમારા મનમાં બરાબર ધારી, આંખ મીંચીને તે વીચાર પેલા સુતેલા માણસ તરફ પ્રેરજો. તે માણુસને પહેલેથી કહી રાખવું કે હમે પાનું ધારીએ તે વખતે તારા મનમાં જે પાનું પહેલાં આવે તેનું નામ દેજે. તમારી અજાયેબી વચ્ચે તે માણુસ તમારૂ ધારેલુંજ પાનું કહેશે.

આ એક ખરો વિચાર શકિતનો પ્રયોગ છે. તમે પહેલ વહેલા તો કદાચ આમાં નિષ્ફળ નીવડશો પણ ખંત રાખી હીમ્મતથી ફરી ફરી પ્રયત્ન કરશો તો મારી ખાત્રી છે કે અમારી માફક તમે પણ નિશ્ચય ફત્તેહમંદ નિવડશો.

હાથ ફેરવતાં પાનાનું બદલાઈ જવું.

કેટલીક વખત પ્રોફેસર સ્ટેઇજપર ખેલ કરતાં એક પાનાની કેટ

લઇને ચીપી નાખીને તેનું સૌથી આગળનું પાનું ઓડીયન્સને દેખાડે છે ને તે પર હાથ ફેરવતાંજ તે પાનું બદલાઇ જાય છે. તેવી રીતે એ ચાર પાના બદલી નાંખે છે. પાનાનું બદલાવવું એટલી ઝડપથી થાય છે કે જોનાર વર્ગ સ્હેજ પણ સમજી શકતો નથી કે કયારે અને શી રીતે પાનું બદલાયું. ધારો કે પ્હેલું પાનું ચોકડીનો ગુલામ છે તો તેપર હાથ ફરતાં તરતજ કાળીનો બાદશાહ થઇ જાય છે.

ખુલાસો—આ ખેલ જ્યારે કરવો હોય તે વખત જે પાનાં બદલવા હોય તે પાનાં ખાસ કરીને તૈયાર કરવાં પડે છે. પાના બનાવવાની એવી રીત છે કે જે પાનું બદલવું હોય તે પાનું, ધારો કે ચોકડીના ગુલામ ને કાળીના બાદશાહમાં ફેરવી નાખવો છે તો તેને માટે ચોકડીનો ગુલામ અને કાળીનો બાદશાહ એ બે પાના લેવાં. એ બન્ને પાનાને અધવચથી બરોબર કાપી નાખવાં પછી અડધું પાનું ચોકડીનું ને અડધું પાનું કાળીનું લઇ બન્નેને બરોબર ગોઠવી સાંધી લેવાં. હવે બીજા જે બે કટકા રહ્યા તે બન્ને કટકાને એકેકની પાછાડી સાથે સાથે ચોંટાડી દઇને તે એકઠા થએલો કટકો પહેલાં તૈયાર કરેલાં પાનાની અધવચમાં ઉભો મુકીને રબરની પટી મુકી સાંધી લેવો.

આવી રીતે તૈયાર કરેલા ચાર પાંચ પાનાં શીવાય બાકી જે બધાં પાનાં રહ્યાં તે બધાં પાના લઇને તે ઉપલી કોરણથી કે બાજુની કોરણથી અડધા દોરાપુર કાપી નાંખવા હવે એ કાપી નાંખેલી કેટમાં પેલાં તૈયાર કરેલાં પાનાં મુકીને શેળ ભેળ કરી નાખવાં.

પછી જ્યારે ખેલ કરવો હોય તે વેળા જાણે પાના ચીપી નાંખતાં હોઇએ તેમ ચીપીને પેલામાંનું પાનું કે જે સ્વભાવિક રીતે બધા પાનાં કરતાં મ્હોટું હોય છે તે પાનુ સૌથી અગાડી લાવવું પછી તે પાનાને

હળવેથી જાણે હાથ ફેરવતાં હોઇએ તેમ હાથ ફેરવી અડધું પાનું બદલી નાંખવું એટલે પાનું એની મેળેજ બદલાઇ જશે. આવી તરેહથી જેટલાં પાનાં બદલવાં હોય તેટલાં બદલવાં.

રૂપીઆની જુબાની.

રૂપીયાની જુબાની? એટલે શું રૂપીયો બોલશે? એમ વાંચક ખ્યાલ કરશે? નહિ, તેમ નહિ, જડ વસ્તુને વાચા હોતી નથી એટલે બોલી તો શકેજ કયાંથી, અને જયારે બોલી શકે નહિ તો જુબાની કેમ આપી શકે? આ સવાલનું સમાધાન કરવાને એટલુંજ કહેવું અગત્યનું છે કે જાદુગર અથવા તો ખેલાડીના સવાલનો જવાબ માત્ર એક વસ્તુ કે જેમાં તેને મુકવામાં આવ્યો હોય, તેની અંદર જમાં ઉછળે છે, અને ઉછળતા જે અવાજ થાય છે તે તેનો જવાબ કહેવાય છે. દાખલા તરીકે, ખેલાડી આેડીયન્સમાં પાંચ પાનાં ધરાવે છે, જેવા કે, લાલનો દસો, કાળીનો બાદશાહ, ચોકડીનો એક્કો, ફુલેવરનો પંચો, કાળીનો સતો, આ પ્રમાણે ધરાવ્યા બાદ ખેલાડી એક રૂપીયો આેડીયન્સમાં બેસી જોનાર ગ્રહસ્થ પાસે થોડાક વખત માટે માંગી લે છે અને તે રૂપીયાને સ્ટોઇજપર પોતાના ખેલમાં ઉપયોગ આવે એવા એક કાચના ગલાસમાં નાંખે છે. અને કોર્ટમાં જેમ માજીસ્ટ્રેટ એક સાહેદીને જુબાની લેતાં પૂછે છે કે તું ખરેખરી જુબાની આપશે અને તેના જવાબ આપવા ફરમાવે છે કે તરતજ રૂપીયો ગલાસમાં ઉછળે છે. અને તે અવાજ ખેલાડી તેમજ પ્રેક્ષકો સાંભળે છે ને તે અવાજ રૂપીયાએ ભણેલી હા,ના છે. હવે ખેલાડી તેને પોતાના સવાલો પૂછવા શરૂ કરે છે, શું, પહેલા શખસે ધારેલું પાનું કાળીનું છે, (જવાબ મળતો નથી કારણ પાનાનો રંગ ઉપર કહી ગયા તેમ લાલા-

નો) પણ જ્યારે ખેલાડી ખરા રંગપર આવી જાય છે ત્યારે રૂપીયો ગલાસમાં ઉછળે છે. તે પરથી ખેલાડી પહેલા સખસે ધારેલું પાનું લાલનું છે એમ સમજી જાય છે, પછી પુતળું છે અથવા દાણા છે એમ સવાલ પુછતાં દાણા હોય તે વખતે રૂપીયો ફરીથી ગલાસમાં ઉછળે છે. અને જેટલા દાણા હોય તો તે પ્રમાણે ઉછળી દાણા બતાવે છે, અને એવી રીતે જાદુગરના ધારેલા પાનાનો ભેદ જાહેર કરે છે.

વાંચક તું જો જાદુગર અથવા તો જાદુઇ વિદ્યાના પુરા પરીચયમાં આવ્યો ન હોય તો રૂપીયો કેમ જવાબ આપી શકતો હશે તે સમજવું તારે માટે ઘણુંજ મુસ્કેલ છે, કદાચ તું એમ કહેશે કે, જાદુગર રૂપીયાપર મેસમેરીઝમ ચડાવતો હશે. કારણ તે ઘણાક જાદુગરોને એમ કહેતાં સાંભળ્યા હશે. પ્રીય વાંચક એમ જો જડ વસ્તુપર મેસમેરીઝમ ચડતું હોય તો તો જે ખેલાડીને એમ કહેતા સાંભળ્યા હોય તેને તું એટલુંજ પૂછ કે મેસમેરીઝમ શું છે તે પણ તે લોકો તને સમજાવી શકશે નહીં, કારણ તે લોકોને તેનું જ્ઞાનજ નથી, વળી તું અહિં એમ કહેશે કે મેસમેરીઝમથી નહિ પણ તેઓની જાદુઇ લાકડી કે જે તેઓને હિમાલયમાં વસતા મહાત્માઓએ આપેલી છે તેની મદદવડે રૂપીયાને બોલાવે છે, એ સવાલના જવાબમાં મારે માત્ર એટલું પૂછવાનું જે હિન્દમાં વસતા દરેક જાદુગરો પાસે જે લાકડીઓ તારા જોવામાં આવી છે તે લાકડીઓવડે કેટલાં મહાભારત કામ થયાં છે? એક પણ નહિ. લાકડીપર જે વિવેચન ખેલાડીઓ કરે છે તે માત્ર તેઓની ખાલી ડફાંસ છે. એ લાકડી તો માત્ર ખેલાડીને કેટલીક વખતે પોતાની સફાઇમાં મદદ કરનારી વસ્તુ છે એ શિવાય એમાં બીજો કશો ગુણ નથી. ને ઉપર બતાવેલા ખુલાસાથી રૂપીયો કેમ ઉછળે છે એ ખુલ્લો ખુલ્લું

તારી સમજમાં નહિ આવે માટે સ્પષ્ટ રીતે નીચેનું લખાણુ વાંચી જો.

ખુલાસો—ખેલાડી જે પાનાઓ ઓડીયન્સમાં ધરાવે છે તે પાનાંઓ અગાડીથી ગોઠવી રાખેલાં હોય છે. (૧) લાલનો દસ્સો, (૨) કાળીનો બાદશાહ, (૩) ચોકટનો એકો, (૪) ફુલેવરનો પંચો, (૫) કાળીનો સતો, આ પાંચ પાનાઓ પ્રમાણે એકજ સટની ૧૦, પાનાની જોડ વસાવે છે અને દરેક પાનાની જોડમાંથી એક જાતના ઉપર બતાવેલા પાનાઓ કહાડી લે છે. જેમકે ૧૦, લાલના દસ્સા, ૧૦, કાળીના બાદશાહ, ૧૦, ચોકટના દસ્સા, ૧૦ ફુલેવરના પંચા, ૧૦ કાળીના સત્તા, આ પ્રમાણે પાંચ જાતના દસ દસ પાનાઓ મળી, એક પાનાની થોકડી લઇ ઓડીયન્સમાં આવે છે, અને દસ દસ પાનાઓમાંથી એક એક ધરાવે છે, જેથી પોતે જાણેલાંજ પાનાં જોનાર ગ્રહસ્થોના હાથમાં આપે છે, આ પાનાંઓ ખેલાડીના સ્ટેઇજપર છુપાએલા તેના મદદગાર એસીસ્ટન્ટને ખબર હોય છે કે જે એસીસ્ટન્ટ હવે પછી શું કરનાર છે તે આપણે આગળ જોઇશું.

ખેલ કરતાં પહેલાં ખેલાડી પોતાનું સ્ટેઇજ ગોઠવીજ રાખે છે, અને જ્યારે તે આ ખેલ કરવાનો હોય છે ત્યારે એહ લાંબો કાળો રેશમનો પાતળો દોરો લે છે જેને એક છેડે મીણુની ગોળી વળગાવેલી હોય છે. અને તે છેડાને જે ગલાસમાં પોતે રૂપીયો નાંખે છે તે ગલાસના કાંઠા પર વળગાડી તૈયાર રાખે છે. અને બીજો છેડો પોતાના એસીસટન્ટના હાથમાં આપી મુકે છે. આટલું કર્યા બાદ ખેલાડી ખેલ શરૂ કરવા પોતાનો પડદો ઉઘાડે છે અને પાનાને ધરાવ્યા બાદ રૂપીયો જોનાર ગ્રહસ્થમાંથી માંગી લઇ તે પર નીશાન કરાવી સ્ટેઇજપર જઇ બીજે હાથે ગલાસ પોતાના હાથમાં લે છે, જે નીતરા કાચનું હોવાથી

સોકો જોઇ શકે છે કે તેમાં કંઇપણ કરામત નથી. ગલાસને તેની જ-ગાપર પાછું મુકતી વખતે ખેલાડી મીણુની ગોળી ઉખેડી પોતાના બીજા હાથમાંના રૂપીયાને આ હાથમાંથી બીજા હાથમાં મુકતી વખતે ચોંટાડી દે છે. જેથી રૂપીયા સાથે એસીસ્ટન્ટે પકડેલો કાળો દોરો ચોંટી જાય છે તેથી તેને જરાક આંચકો લાગવાથી રૂપીયો ગલાસમાં ઉછળતો દેખાય છે અને દોરી ઢીલી પડતાં રૂપીયો ગલાસને તળીએ જઇ અથડાય છે જે ઉપરથી લોકો સમજે છે કે જુઆની આપે છે. આ ખેલમાં જાદુગરની ખરી ચાલાકી નથી પણ તેના ચાલાક એસીસ્ટન્ટની ઘણીજ બાહોશી છે અને તેની જરાક ભુલ થઇ જતાંજ ખેલાડીની મહેનત પાણીમાં મળી જાય છે.

એક બાહાદુર શીકારીના હાથમાંથી શીકારનું છટકી જવું.

જાદુગર ઓડીયન્સ પાસે એક પીસ્તોલ તથા ગજ લેઇને આવે છે ને તેની એકઝામીન કરાવે છે. અને કહે છે કે તેમાં કોઇ પણ જાતની બનાવટ નથી. પછી થોડો દારૂ તેમજ બે નાના છરા પણ બતાવે છે. તે પછી કોઈ હોંશીયાર નીશાનબાજ માણુસને પીસ્તોલ, દારૂ તથા છરા આપે છે. પીસ્તોલમાં દારૂ તથા છરા નંખાવીને ભરાવે છે ને પોતે સ્ટેઇજ ઉપર ઉભો રહે છે ને કહે છે કે જયારે હું એક, બે, ત્રણુ, બોલું તે વખતે મારા મોં ઉપર નીશાન મારવું. તે પ્રમાણે પીસ્તોલ ફોડવા ઓરડર કરે છે ને પીસ્તોલનો અવાજ થાય છે તે વખતે જાદુગર પોતાના દાંત વચ્ચેથી બે ગોળી કહાડી ઓડીયન્સને હાથમાં આપે છે તે વખતે તે ગોળીઓ ગરમ હોય છે.

ખુલાસો—પરચુરણ ટીનપાટીઆ જાદુગરો પીસ્તોલનો ગજ પોલો રખાવે છે, ને તેના ઉપર ગજના માપની ગોળાઇની પતરી બેસાડેલી હોય છે, તેવો ગજ રાખે છે. પીસ્તોલમાં દારૂ નંખાવે છે, ને તેમાં ગોળીઓ નંખાવે છે ને ગજવડે ઠંસાવે છે, એટલે બન્ને ગોળીઓ ગજના મોંઢામાં આવી જાય છે ને કુચા નંખાવી પીસ્તોલ ફોડાવે છે એટલે આગમચથી રાખેલી મોંઢામાંની બે ગોળીઓ ઓડીયન્સને બતાવે છે. ગોળી ગરમ થવાનું કારણ એટલુંજ કે મોંની અંદર પાંચ સાત મીનીટ રહે છે તો તે ગરમ થાય છે. આ રમતની અંદર જોખમ સમાયલું છે. વખતે ગજની અંદર છરા કદાચ ન આવી જાય તો તેનું મોત થવાનો અગર ધાયલ થવાનો સંભવ છે.

ખુલાસો બીજો—હાલના મહાન પ્રોફેસરો બનાવટી પીસ્તોલ વાપરે છે. એ પીસ્તોલ એવી રીતની બનાવેલી હોય છે કે જે નાળમાં તે આપણી પાસે દારૂ તથા ગોળી ભરાવે છે તેનો સંબંધ પીસ્તોલના ઘોડા સાથે રહેતો નથી. એટલે તેની અંદર ભરેલો દારૂ તથા ગોળીઓ અનામત નાળમાંજ રહે છે. અને ગજમાં કુચો મુકવાને માટે નાળની નીચે જે જગા રહે છે તેની અંદર પહેલેથી એક બાર ભરી રાખેલો હોય છે તે જે ઘોડા સાથે લવીંગ દેખાય છે, તેનો સંબંધ નીચે ગજ મુકવાના નાળચા સાથે રહેલો છે એ ઓડીયન્સના ધ્યાનમાં આવતું નથી અને ગજ તદન સ્ટીલનો હોય છે એટલે કોઇ પણ જાતનો વહેમ રહેતો નથી. પછી ઉપર પ્રમાણે બાર કરાવે છે ને ગોળીઓ મોંઢામાંથી કાઢી બતાવે છે.

જાદુઈ કોઇન.

મેજીશીયન ઓડીયન્સ પાસેથી એક રૂપીયાની માગણી કરે છે ને તેને નીશાની કરાવે છે. પછી ઓડીયન્સ પાસેથી એક રૂમાલ માગી લે છે. પછી કોઇને પણ તે સ્ટેઇજ ઉપર આવવા ફરમાવે છે. તે માણસના સ્ટેપજપર આવ્યા પછી જે રૂપીઆ ઉપર નીશાની કરાવેલી હોય છે તે રૂપીઓ બતાવે છે ને રૂમાલની મધ્ય ભાગમાં મુકીને પણ ખાત્રી કરાવે છે કે તે નીશાની કરાવેલોજ રૂપીઓ છે. પછી તે રૂપીઓ તે ગ્રહસ્થ પાસે પકડાવે છે. પછી એક નાનું મીનીમ ગ્લાસ પણ ઓડીયન્સને ખાત્રી કરવા આપે છે, ને કહે છે કે તેનું તળીયું સાબીત છે. તે બતાવ્યા પછી ગ્લાસમાં પાણી નાંખવામાં આવે છે. પછી પાણી નાંખેલું ગ્લાસ જે ગ્રહસ્થે રૂપીઓ પકડેલો છે તેના ડાબા હાથમાં આપે છે. (અગર મેજીશીયન પોતાના હાથમાં રાખે છે) પછી જે ગ્રહસ્થના હાથમાં રૂપીઓ છે તે ગ્રહસ્થને કહે છે કે હું એક, બે, ત્રણ, બોલું એટલે તમો રૂમાલમાં પકડેલો રૂપીઓ ગ્લાસમાં છોડી દેજો. તે પ્રમાણે રૂપિયો છોડી દે છે એટલે રૂપીયો પ્યાલામાં પડે છે, એવો અવાજ થાય છે ને ઓડીયન્સને પણ સંભળાય છે. પછી ગ્લાસ તે ગ્રહસ્થને બતાવે છે કે રૂપીયો ગ્લાસમાં છે? તો તેને જવાબ મળે છે કે નહીં. પછી સ્ટેઇજ ઉપરથી નીચે ઉતરી દરેક જણની ખાત્રી કરાવે છે કે રૂપીયો ગ્લાસમાં નથી. ફરીને જે ગ્રહસ્થને સ્ટેઇજ ઉપર બોલાવેલો છે તેમની ખાત્રી કરાવે છે કે રૂપીયો નથી. પછી તે રૂપીઓ તે ગ્રહસ્થની પીઠ પાછળથી કાઢવામાં આવે છે.

ખુલાસો—આ રમતનું રહસ્ય સહેલું છે. ઓડીયન્સ પાસે રૂપીયાને નીશાની કરાવીને સ્ટેઇજ ઉપર પ્રોફેસર આવે છે. તે વખતે

તેની પાસે ડાબા હાથમાં એક રૂપીયાની સાઇઝનો કાચનો કડકો તેના હાથમાં હોય છે, તે કટકો પેલા નિશાની દર્શાવેલા રૂપીયાની પાછળ રાખે છે. ને રૂપીઓ ઉપર રાખે છે, ને ડાબા હાથના અંગુઠા તથા બે આંગળીની વચ્ચે પકડીને બતાવે છે કે નીશાની દેખાય છે તો 'હા'નો જવાબ મળે છે. પછી રૂમાલની વચમાં લઇને પકડાવે છે એટલે રૂપીઓ જાદુગરના હાથમાં રહે છે ને કાચનો કટકો તે ગ્રહસ્થના હાથમાં રહે છે તે રૂપીઆની સાઇઝનો હોવાથી માલમ પડતું નથી. ને એમ લાગે છે કે રૂપીઓજ પકડેલો છે. પછી એક, બે, ત્રણ, કહેતાંની સાથે કાચનો કટકો ગ્લાસની અંદર પડે છે ને અવાજ થાય છે એટલે ઓડીયન્સ સમજે છે કે ગ્લાસમાં પડયો પણ રૂપીઆને બદલે કાચનો ટુકડો પડયો. પછી ઓડીયન્સને બતાવે છે તો રૂપીયો દેખાતો નથી. ખાત્રી કરાવ્યા પછી ગ્લાસને ટેબલ ઉપર મુકે છે પછી પેલા ગ્રહસ્થને કહે છે કે હું ધારૂં છું કે રૂપીઓ તમોએ સંતાડેલો છે ને મારા ધારવા પ્રમાણે તમારા કોટના ખીસામાં છે.

એમ કરીને આગમચથી તૈયાર રાખેલો પેલો રૂપીઓ કે જેની પાછલી સાઇડ ઉપર વાળીને પીન મારેલી છે તે રૂપીઓ. જયારે ગ્રહસ્થ પોતાના ખીસ્સા તપાસવા મંડે છે ત્યારે જાદુગર તેના કોટ પછવાડે પેલો રૂપીઓ વળગાડી દે છે. પછી તે ગ્રહસ્થ પોતાના ખીસાં તપાસીને કહે છે કે મારી પાસે નથી. પછી તે પ્રોફેસર થોડે દુર ઉભો રહીને કહે છે કે નહી રૂપીઓ તમેજ સંતાડેલો છે. હવે મારે મારી શકતીથી કાઢી આપવાની જરૂર પડે છે, માટે મહેરબાની કરીને મારી સામા ઉભા રહેશો. ને તે પ્રમાણે ઉભો રહે છે એટલે રૂપીઓ પીઠ ઉપર ઓડીયન્સને દેખાય છે એટલે હસાહસ થાય છે.—

ઇન્ડીઅન સ્વૉન-હંસ.

જાદુગર ખેલ કરે છે તે બે જાતના હોય છે. (૧) સ્ટેઇજપર કરવા જેવા (૨) ખાનગી મિજલસોમાં કરવા જેવા. જે જે પ્રયોગો મિજલસોમાં કરવા જેવા છે, તે સ્ટેઇજપર થઇ શકે છે, પણ સ્ટેઇજ પર કરવાના ખેલ મિજલસમાં થઇ શકતા નથી. અને કદાચ કરે છે તો જગ્યાની અગવડને લીધે, અને પુરતાં સાધનો નહિ મળવાને લીધે નિષ્ફળ થાય છે, અને કદાચ થાય તો ધારેલી અસર કરી શકતા નથી.

ઉપર લખેલો 'ઇંડીયન સ્વૉનહંસ' નો ખેલ સ્ટેઇજ તેમજ મિજલસ બન્નેમાં સહેલાઇથી કરી શકાય છે. એમાં આસીસ્ટન્ટ અગર હાથની સફાઇની બહુ જરૂર નથી. એટલે કોઇ સાધારણ માણસ પણ એ ખેલ કરી શકે છે.

પ્રયોગ—ટેબલપર કાચના પ્યાલા ગોઠવેલા હોય છે, તેમાંથી એક પ્યાલું લઇ, એક વાસણમાંથી દુધ અને બીજામાંથી પાણી લઇ, તે પ્યાલામાં એકઠા કરે છે. કાચનો પ્યાલો પહેલેથી ખાલી બતાવવામાં આવે છે. ત્યાર પછી બીજા બે પ્યાલા લઇ, ઓડીયન્સને બતાવવા-આપે છે અને કહે છે કે એની અંદર કાંઇ પણ યુક્તિ નથી, તેમજ તદન સાદા છે. તેને પાછા લઇ ફરીથી ટેબલપર મુકે છે. અને એક-કથી દુર રાખે છે.

ત્યાર પછી ટેબલપર મુકેલાં ઢાંકણાં તે કાચના પવાલા ઉપર ઢાંકે છે. લાકડી લગાડી ઉઘાડતાં વચલા ગલાસમાંથી લોકોની પુર અ-જાયબી વચ્ચે એકઠાં કરેલા દુધ પાણી જતાં રહેલાં હોય છે, અને ગ્લાસ તદન ખાલી નજરે પડે છે. એટલું થયા પછી પેલા બે ગ્લાસ

એક પછી એક ઉઘાડે છે, ને ઓડીયન્સના હાથમાં બતાવવા આપે છે, તો તેમાંથી દુધ અને પાણી છુટાં પડેલાં દેખાય છે, અને તે ખરાંજ દુધ અને પાણી છે, એમ સાબીત કરવા પ્રોફેસર લોકાની અજાયબી અને હસાહસ વચ્ચે ગટગટાવી જાય છે.

હંસનો જાતી સ્વભાવ છે કે દુધ અને પાણી એકઠાં મુક્યાએ તો દુધ પી જાય અને પાણી જુદુ રહે છે, આ ખેલમાં પણ દુધ અને પાણી એકઠાં કરી તેમાંથી દુધ પાણી જુદાં થાય છે, તેથી તેનું નામ "ઇન્ડીયન સ્વૉનહંસ" આપ્યું છે.

ખુલાસો:—પ્રોફેસર જે ગ્લાસમાં દુધ અને પાણી ભરે છે, તેને પતરાંની નીચેથી બેસતી આવતી ખોલી જેવી બેઠકમાં મુકે છે, એવીજ બેઠક પેલા બીજા બે ગ્લાસની પણ હોય છે. હવે જ્યારે પહેલું ગ્લાસ (દુધને પાણી ભેગા કરેલું) બેઠક ઉપર મુકવા જાય છે, ત્યારે તેનાં કાણાંમાંથી ચોંટાડેલું મીણ હાથેથી ખેરવી નાંખે છે, ત્યારપછી તેના ઉપર ખાલી બતાવેલું ઢાંકે છે. આટલું કર્યા પછી બીજું ગ્લાસ લઇ, બીજી ટેબલપર મુકે છે અને તેજ પ્રમાણે કવર ઢાંકે છે. તેજ પ્રમાણે ત્રીજા ગ્લાસને ત્રીજા ટેબલપર મુકે છે. ત્યાર પછી લાકડી ફેરવી પહેલાં વચલું ગ્લાસ ઉઘાડે છે. તો તે ખાલી માલમ પડેછે, કારણ કે એ ગ્લાસની નીચેનું મીણ કાઢી નાંખેલું તેથી દુધ અને પાણી પેલી બેઠકમાં ગળી જાય છે. તેથી ગ્લાસ ખાલી દેખાય છે. જેવી રીતે આ પહેલા ગ્લાસમાં નિચે યુક્તિ તેવી રીતે બીજા ગ્લાસનાં ઢાંકણામાં તેવીજ રીતની યુક્તિ હોય છે. એ ઢાંકણાંને ઉપરથી એક પડ હોય છે, અને તેમાં કાણું હોય છે, તે પડમાં આગળથી દુધ ભરી કાણાંને મીણથી બંધ કરી છે, ને જયારે ગ્લાસપર ઢાંકવા જાય છે, ત્યારે પેલું

મીંચુ ખસેડી નાંખે છે. જેથી પેલા કાણુંમાંથી દુધ ટપકવા માંડે છે. તેવીજ રીતે ત્રીજામાં હોય છે ને તેમાં પણ પાણી પહેલેથી ભરી રાખેલું હોય છે. તે ટપકે છે. પ્રોફેસર ત્રણે ગ્લાસને સાથે રાખતો નથી, ને જુદા જુદા ટેબલપર મુકે છે તેના બે કારણો છે. એક તો એ કે વખત રોકાય અને તેથી દુધને પાણી ટપકવાનું હોય તે એટલીવારમાં ટપકી રહે. અને બીજું એકે એમ કરવાનો પોતાનો હેતુ ઓડીયન્સ સમજે નહીં. આ પ્રયોગમાં રંગીન પદાર્થો નહીં વાપરવા મારી ખાસ ભલામણ છે, કારણ કે રંગીન પદાર્થો વાપરવાથી પહેલું ગ્લાસ ખાલી બરાબર નહીં જણાય, અને એની બેઠક ઉપરથી ઉડાવતાં તો ફીઆસ્કો થઇ જાય.

પ્યાલાનું હવાના મીસાલે ગુમ થવું.

પ્રોફેસર પોતાનું શરૂવાતનું ભાષણ પુરૂ કર્યા પછી ઓડીયન્સને એક રૂમાલ બતાવે છે, તેમજ ખાત્રી કરાવે છે કે એની અંદર કોઇ પણ વસ્તુ સંતાડેલી નથી. ખાત્રી કરાવ્યા પછી રૂમાલ એક ટેબલપર મુકે છે. પછી બીજા ટેબલ ઉપરથી એક કાચનો ગ્લાસ લઇને તેની પણ ખાત્રી કરાવે છે. તે કહે છે કે તેમાં પણ કોઇ પણ જાતની કરામત નથી. ને તે ગ્લાસ પણ ટેબલ ઉપર મુકે છે. ને તેના ઉપર પેલો રૂમાલ ઢાંકે છે. ઢાંકયા પછી રૂમાલ સાથે ગ્લાસ પકડી ઓડીયન્સ તરફ કરી કહે છે કે તમારે શું ઇચ્છા છે? કોઇ કાંઇ કહે છે ને કોઇ કાંઇ કહે છે. એમ પુછયા પછી મેજીકવોન્ડ તેના તરફ ફેરવે છે. ને કહે છે કે દરેક વસ્તુથી ગ્લાસ ભરાઇ ગયો છે, ને તે ગ્લાસ તમારી તરફ નાંખું છું માટે પકડી લેજો, એમ કહી એક, બે, ત્રણ બોલી ગ્લાસ નાંખી દે છે તો ગેબ થયેલો માલમ પડે છે ને રૂમાલ

ખાલી બતાવે છે. પછી ખાલી રૂમાલ હાથમાં લઇ ઓડીયન્સમાંના અમુકની પાસે જાય છે. ને તેની પાસેથી કાઢે છેઃ—

ખુલાસોઃ—જે રૂમાલ તપાસવા આપે છે તેમાં કાંઇ કરામત હોતી નથી. પણ ટેબલ ઉપર જ્યારે મુકે છે, ત્યારે વળી બાજુમાં બીજો રૂમાલ તે જાતનો ડબલ સીવેલો ને તેની અંદર જાડા પુઠાના કાગળની રીંગ પ્યાલાના મથાળાના ભાગ જેટલી કાપીને રૂમાલની વચ્ચે રાખેલી હોય છે. પ્યાલાને જે ટેબલ ઉપર મુકયો છે તે ટેબલ આગળ ઉભા રહીને રૂમાલ ઝાટકીને લોકોની ખાત્રી કરાવે છે કે અંદર કાંઇ નથી, એમ કહીને તે રૂમાલ પ્યાલા ઉપર ઢાંકે છે. હવે ટેબલની બાજુમાં એક પ્યાલો અંદર ઉતરી જાય એટલું કાણું પાડેલું હોય છે. ગ્લાસ ઉપર રૂમાલ ઢાંકે છે ને ઉપર બે ત્રણ વખત લાકડી ફેરવે છે. ફેરવ્યા પછી રૂમાલ સાથે ગ્લાસને ખસતો ઉપાડે છે. એટલે ગ્લાસ ચોરખાનામાં જાય છે. છતાં ઓડીયન્સ એમ ધારે છે કે ગ્લાસ રૂમાલ સાથે પકડેલો છે. પછી ઉપર કહ્યા પ્રમાણે પુછે છે ને લોકો ઉપર નાંખી દે છે. પછી ઓડીયન્સમાંના કોઇપણ માણસ પાસેથી કાઢે છે, તે ફક્ત પેલી રીંગ પકડીને આવે છે એટલે જાણે કે રૂમાલની અંદર ગ્લાસ પકડેલો છે એમ દેખાય છે.

વાઇન ગ્લાસ.

પ્રોફેસર એક વાઇન ગ્લાસમાં પાણી ભરીને ઓડીયન્સની ખાત્રી કરાવે છે, તેમજ પોતાના બન્ને હાથ ખાલી બતાવે છે. પછી ઓડીયન્સ સમક્ષ ભાષણ આપે છે કે ફક્ત મારો હાથ આ વાઇનથી ભરેલા ગ્લાસ ઉપર મુકુ છું. તે મારી શક્તીની અંદરનો વાઇન બંધાઇ જશે ને ગ્લાસ હું ઉંધો વાળીશ તોપણ અંદરનો વાઇન નીચે નહીં

પડે તે પ્રમાણે ગ્લાસ ઉંધો વાળે છે, છતાં અંદરનું પાણી પડતું નથી.

ખુલાસો—વાઇન ગ્લાસના ઉપરના મોઢા જેટલા અબરખનો ટુકડો ગોળ કાપીને આગમચથી ગ્લાસના તળીએ પાણીવાળો કરીને ચોંટાડેલો હોય છે. પછી જમણા હાથની હથેળીમાં પકડે છે ને હાથ ખાલી બતાવે છે કે હાથમાં કાંઇ પણ સંતાડેલું નથી. પછી જમણા હાથમાંથી ધીરેથી ગ્લાસ ફેરવીને ડાબા હાથથી પકડે છે એટલે જે તળીએ અબરખનો ગોળ ટુકડો ચોંટેલો હતો તે જમણા હાથમાં આવે છે. પછી ડાબા હાથમાં પકડેલા ગ્લાસ ઉપર જમણો હાથ મુકે છે એટલે અબરખનો કડકો ગ્લાસના ઘેરાવા સાથે ચોંટી જાય છે ને ઉંધો કરવાથી અંદરનું પાણી પડતું નથી. આ રમત દીવસ કરતાં રાત્રે ઘણીજ સારી દેખાય છે. લાઇટ પાસે રાખવાથી એમ જણાય છે કે પાણી હમણાં જમીન ઉપર પડશે પણ પડતું નથી.

ભટકતી બાટલી, તાબેદાર ગ્લાસ.

પ્રોફેસર સ્ટેજ ઉપર આવી બાનુઓ અને ગૃહસ્થો એ પ્રમાણે ભાષણ આપે છે, ને ટેબલ ઉપરથી એક કાચની બાટલી લેઇને ઓડીયન્સને કહે છે કે આ તદન ખાલી બાટલી છે, જેની અંદર કોઇ પણ જાતની બનાવટ નથી. એમ કહીને એક ટેબલ ઉપર મુકે છે, પછી એક કાચનો ગ્લાસ લેઇને તેની પણ ઓડીયન્સ પાસે ખાતરી કરાવે છે, ને ખાતરી કરાવ્યા પછી તે ગ્લાસને બીજા ટેબલ ઉપર મુકે છે પછી બે ખાલી ટીનનાં કવરો એકએકમાં જાય તેવાં ઓડીયન્સને ખાતરી કરવા આપે છે. અને કહે છે તેની અંદર કોઇ પણ વસ્તુ સંતાડેલી નથી. ખાતરી કરાવ્યા પછી જે ટેબલ ઉપર ગ્લાસ મુકયો છે તેના ઉપર બીજું કવર ઢાંકે છે. પછી પોતાના હાથમાં એક કાળી લાકડી કે

જેને મેજીકવોન્ડર કહે છે. તે લેઇને જે ટેબલ ઉપર બાટલી મુકી છે અને કવર પણ ઢાંકેલું છે. તે કવર ઉચકીને ખાતરી કરાવે છે કે ટેબલ ઉપર બાટલી છે. પછી મેજીકવોન્ડર તેના ઉપર ફેરવે છે. તેમજ જે ટેબલ ઉપર ગ્લાસ મુકેલો છે તેના ઉપર પણ ફેરવે છે. એમ બે ત્રણ વખત કરે છે પછી બાટલી ઉપરનું કવર ઉંચકે છે તો બાટલીની જગા ઉપર ગ્લાસ દેખાય છે તેમજ ગ્લાસ ઉપરનું ઉંચેકે છે તો ગ્લાસને બદલે બાટલી હોય છે. ફરીને બાટલી ઉપરનું કવર ગ્લાસ ઉપર ઢાંકે છે અને ગ્લાસવાળું કવર બાટલી ઉપર ઢાંકે છે. ઢાંકયા પછી ઓડીયન્સને પુછે છે. અહીંયાં ટેબલ ઉપર શું ઢાંકયું છે? તો જવાબમાં ગ્લાસ કહેવામાં આવે છે. કે તરતજે કવર ઉપાડે છે તો ગ્લાસને બદલે બાટલી હોય છે. તેમજ બીજા ટેબલ ઉપર પણ ઉપર પ્રમાણે પ્રસ્ન કરે છે તો તે ટેબલ ઉપર બાટલી ઢાંકેલી હોય છે, તેમજ કવર ઉંચકે છે તો બાટલીને બદલે ગ્લાસ હોય છે. પછીથી જે ટેબલ ઉપર બાટલી છે તે બાટલી લેઇને પ્રોફેસર ઓડીયન્સ સમક્ષ એક પેટીમાં મુકે છે, ને પેટી બંધ કરે છે. પછી ખાલી કવર ટેબલ ઉપર મુકે છે. ને તેના ઉપર જાદુની લાકડી ફેરવ્યા પછી કવર ઉંચકી લે છે. તો તે ટેબલ ઉપર બાટલી દેખાય છે. પછી તે રમત બંધ કરવામાં આવે છે.

હવે બાટલી તથા ગ્લાસ અદલ બદલ કેમ થયા, તેનું રહસ્ય તમારે જાણુવાની જરૂર છે.

ખુલાસો—જે બાટલીઓ કાચની કહીને ટેબલ ઉપર મુકવામાં આવે છે તે ખરૂ જોતાં કાચની નથી હોતી, પણ ટીનના પતરાંની એક એકમાં જાય તેવી નીચેના તળીયા વગરની બે બાટલી બનાવેલી હોય છે. અને તેને બ્લેક જાપાનીઝથી રંગેલી હોય છે કે જે કાળી બાટલી

જેવી દેખાય છે, તેમજ તેના ઉપર બે કવર જે ઢાંકવામાં આવે છે. તે પણ ટીનનાં પતરાંના બનાવેલાં હોય છે. બે બાટલી એક એકમાં ગયેલી, એટલે એકજ બાટલી દેખાય છે. તેને તળીયે આગમચથી એક ગ્લાસ મુકેલો હોય છે. તેથી ફક્ત ટેબલ ઉપર બાટલી મુકેલી છે એમ દેખાય છે કારણ કે ગ્લાસ તો બાટલીના તળીઆ નીચે છુપાવેલો છે; બીજા ટેબલ ઉપર ગ્લાસ મુકેલો છે. પછી બે ટીનનાં કવર કોઈપણ બનાવટ વગરનાં ઉપરથી મોઢું બંધ ને તેની વચમાં એક કાંણુ રાખેલું એવાં બનાવેલા હોય છે. કવર ઢાંકવાનું કારણ ફક્ત એટલુંજ છે કે બાટલી ઉપર એક કવર ઢાંકયા પછી, ઓડીયન્સને બતાવવું પડે છે કે આ ટેબલ ઉપર શું છે? એમ કહેવાનું કારણ એટલુંજ છે કે કવર બાટલી ઉપરથી ઉપાડવામાં આવે છે તેની સાથેજ બીજી બાટલી કવરમાં ઉચકાઈ આવે છે. એટલે એક બાટલી અને તેની તળીએ ગ્લાસ રહે છે. પછી તે કવર લેઇ ને પ્રોફેસર જે ટેબલ ઉપર ગ્લાસ મુકેલો છે તે ટેબલ ઉપર બાટલી ઉપરથી ઉપાડેલું કવર મુકે છે. પછી ગ્લાસ ઉપરનું ઉપાડીને ખાતરી કરાવે છે કે ગ્લાસ છે. હવે ગ્લાસ ઉપરથી ઉપાડેલું કવર બાટલી ઉપર ઢાંકે છે. ને બાટલી ઉપરથી ઉપાડેલું ગ્લાસ ઉપર ઢાંકે છે. આમ કરવાનું કારણ એટલુંજ છે કે બાટલી ઉપર ઢાંકેલા કવર સાથે નીચેની બાટલી ઉપરના કાંણા મારફત કવર સાથે ઉપાડી લે છે. ને તે કવર ગ્લાસ ઉપર ઢાંકવાનું કારણ એટલુંજ કે ગ્લાસ બાટલી નીચે ઢંકાઇ જાય છે. એટલે જે ટેબલ ઉપર ગ્લાસ હતો ત્યાં બાટલી આવે છે બાટલી ઉપર જે કવર ઢાંકયું છે તે ઉપાડતાં તેની સાથે બાટલી લેઇ લેવામાં આવે છે, એટલે ફક્ત ગ્લાસ નજરે પડે છે, પછી જે ટેબલ ઉપર બાટલી મુકેલી હોય છે તેને નીચેથી

પકડીને તે બાટલી એક પેટીમાં બંધ કરે છે. તે વખતે બાટલી નીચેના ગ્લાસ સાથે તે બાટલી એવી સફાઇથી ઉંચકવામાં આવે છે તે જાણે એકલી બાટલી છે. પછી જે ટેબલ તદ્દન ખાલી છે તે ટેબલ ઉપર ફક્ત કવર મુકવામાં આવે છે. જે કવરમાં બાટલી છે. તે કવર ઉપર મેજીક વોન્ડર ફેરવવામાં આવે છે. ને કવર ઉંચકે છે કે બાટલી દેખાય છે.

ઘઉંના ભુસાની મીઠાઈ તથા ચાહ.

શરૂઆતમાં બે ચાંનાઇ ટમ્બલર ઓડીયન્સને બતાવવામાં આવે છે, કે જે તદ્દન ખાલી હોય છે, એવી ખાતરી કરાવ્યા પછી તેમાં ઓડીયન્સની સમક્ષ ભૂસુ તું (ઘઉંનું ચળામણ) અગર વેહેર ભરવામાં આવે છે. બે ટમ્બલરમાં ભર્યા પછી બન્નેને જુદા જુદા ટેબલ ઉપર મુકવામાં આવે છે અને પછી એક બ્રાઉન પેપરના બે કટકાની પણ ખાતરી કરાવે છે. તે કટકા જેવી રીતે છીંકણીને માટે ઉભું કોરવાળીને વાળે છે. તેવાં તેવાં વાળીને તેની બાજુએ એક ટાંકણી ખોશે છે. કારણ કે વાળેલો ભાગ ઉઘડી જાય નહીં. એવી રીતે તૈયાર કર્યાં પછી ઓડીયન્સને ખાતરી કરવા આપવામાં આવે છે. ખાતરી કરાવ્યા પછી બન્ને કવરો બે ભુસુ ભરેલા પ્યાલા ઉપર ઢાંકવામાં આવે છે, ઢાંકયા પછી જાદુગર તેના ઉપર મેજીકવોંડ ફેરવે છે અને તરતજ કવરો ઉચકી લેવામાં આવે છે તો, પ્યાલામાં ભુસાને બદલે મિઠાઇ તેમજ ચા તૈયાર થયેલી હોય છે. તે ચા ઓડીયન્સમાંથી કોઇ સદ્‌ગૃહસ્થને પીવા આપવામાં આવે છે. પીનાર માણસ ચાહ પીએ છે તો તેને મોળી લાગે છે. પછી ઓડીયન્સને કહે છે કે આમાં ઓછામાં ઓછી અધોળ ખાંડ નાંખીએ તો મીઠું થાય. એમ કહીને પોતાના બંને હાથ ખાલી બતાવે છે ને એક હાથ પ્યાલા ઉપર ઢાંકે છે. ને ઉપર જાદુઇ લાકડી ફેરવે છે પછી

પોતાનો હાથ ઉપાડી લે છે. ને ચાહ પીવાની ભલામણ કરે છે. સદ-ગૃહસ્થ ચાહ પીએ છે તો મીઠી છે, એમ કહે છે.

ખુલાસો—શરૂઆતમાં પ્રોફેસરે એક પેટીમાં ભુસુ ભરી મુકેલું હોય છે અને તે પેટીમાં આગમચથી બે ટમ્બલરમાં મિઠાઈ ભરી તૈયાર રાખી મુકેલા હોય છે. એ બે ટમલર ઉપર ટીનના પતરાનાં બે કવર (દીવેલનો દીવો કરવાના કોડીયા જેવાં) તેના ઉપર અંદર ઉતરતાં ઢાંકીને તેમાં ભુસુ ભરીને તૈયાર એક બાજુ ઉપર (પેટીમાં) રાખી મુકે છે. ઓડીયન્સને જે બે ટમ્બલરો બતાવવામાં આવે છે તેમાં કોઇ પણ જાતની કારીગીરી હોતી નથી. પ્રોફેસર ઓડીયન્સને બે ટમ્બલરોની ખાતરી કરાવી સ્ટેજ ઉપર જ્યાં પેટી મુકી છે તેની એક બાજુ ઉભો રહીને ટમ્બલર પેટીમાં નાંખીને ભુસુ ભરે છે તેમજ પાછું કાઢી નાંખે છે એમ બે ત્રણવાર કરીને બાજુ ઉપરનું ટમ્બલર ઉચકી લે છે. ને તેના ઉપર એક હાથથી થોડું ભુસું નાંખે છે ને ઓડીયન્સને કહે છે કે આ ગ્લાસ ભુસાથી તદ્દન ભરેલો છે. એમ કહીને એક ટેબલ મુકે છે. ને તેજ પ્રમાણે બીજો પણ ભરીને મુકે છે, આ પ્રમાણે બંને ટમ્બલર અદલબદલ કરી નાંખેલાં હોય છે. હવે કાગળના કવરો ઢાંકવાનું કારણ એટલુંજ છે કે, તે કવરો ઢાંકવાથી ટમ્બલર ઉપર જે ટીનના પતરાના કવરો ભુસાથી ભરેલાં હોય છે તે તે કવર ઉચકતાની સાથે ઉચકાઇ આવે છે એટલે ભુસુ ઉડી જાય છે ને મીઠાઇ તથા ચાહ માલમ પડે છે. હવે ચા ગરમ રહેવાનું કારણ એટલુંજ છે કે પેટીની અંદરના ભાગમાં એક ચોરખાનું હોય છે તેની અંદર આગમચથી એક બાજુ ઉપર ચુનો મુકેલો હોય છે. અને જયારે શરૂ કરવાનો વખત થાય છે ને ભુસુ ભરવા માંડે છે તે વખતે ચોરખાના પાસે

ઝીણું કાણું હોય છે તેમાં થોડું પાણી નાંખવાથી અંદરનો ચુનો ફાટે છે ને તેથી ગરમ ચાહ રહે છે. ચાહ મોળી બતાવ્યા પછી મીઠી શાથી થાય તે ? તો તેનું કારણ એટલુંજ છે કે તેમાં ખાંડ નાંખવામાં નથી આવતી પણ સેલ્યુબલ સેકરીન એટલે ખાંડના સત્વની એક ગોળી નખમાં સંતાડેલી હોય છે. બન્ને હાથ ખાલી દેખાડવાથી તે ગોળી માલમ પડતી નથી પણ પોતાનો હાથ ચાહના પ્યાલા ઉપર ઢાંકવાની સાથેજ તે ગોળી અંદર પડે છે, આ પ્રમાણે ઉપરની રમતનું રહસ્ય છે.

ઈંડુ યાને રૂમાલ.

પ્રોફેસર પોતાનું ભાષણ કરી રહ્યા પછી ઓડીન્યસને એક મરઘીનું ઇંડુ એકઝામીન કરવા આપે છે ને કહે છે કે આ રીયલ મરગીનું ઈંડું છેઃ બીજા કેટલાક જાદુગરો બનાવટી ઇંડાં વાપરે છે તેવું નથી. એમ ખાતરી કરાવ્યા પછી એક રૂમાલ પણ ઓડીયન્સને જોવા આપે છે ને તેમાં કાંઇ પણ ચીજ સંતાડેલી નથી એવી ખાતરી કરાવ્યા પછી ઇંડું લેઇને એક કાચના ગ્લાસમાં મુકે છે ને તે ઉપર બતાવેલો રૂમાલ ઢાંકે છે. પછી એક રેશમી રૂમાલ લેઇને તેની પણ ખાતરી કરાવે છે કે એની અંદર કોઈ પણ વસ્તુ સંતાડેલી નથી. એમ કહીને રૂમાલ હાથમાં લેઇને ચાળવણી કરે છે. પછી હાથમાંનો રૂમાલ હવાની માફક ઉડી જાય છે. ને જે ગ્લાસમાં ઇંડુ મુકયું હતું તેમાં જતો રહે છે ને ગ્લાસમાંનું મુકેલું ઇંડું પોતાના હાથમાં આવેલું બતાવે છે.

ખુલાસો—પ્રોફેસર શરૂઆતમાં મરઘીનું ઇંડું ખરૂ બતાવે છે તે એકઝામીન કરાવીને ટેબલ ઉપર મુકે છે. પછી રૂમાલની પણ એકઝામીન કરાવે છે. તેની શરૂઆતમાં આગમચથી બે મરઘીના ઇંડાં

તેમાં . એકને કાણુ પાડી અંદરનો ભાગ તદ્દન કાઢી નાંખીને તેના ઉપર એક કાગળનો ગોળ ટુકડો ઝીણું કાણું પાડીને તેમાં દોરો પરોવીને રૂમાલની વચમાં દોરો ટાંકીને રાખી મુકેલું હોય છે, અને બીજુ પણુ ઉપરની માફક એક અંગુઠાપુર કાંણું પાડીને ટેબલની બાજુ ઉપર રાખી મુકેલું હોય છે. બતાવેલી ચીજો ટેબલ ઉપર રહે છે પછી રેશમી રૂમાલ બતાવવામાં આવે છે, તેમાં પણુ કાંઇ કારીગરી કરેલી હોતી નથી, એમ કહીને પહેલેથી જે અંગુઠાપુર કાણું પાડીને રાખેલા ઇંડા ઉપર મુકે છે. ત્યારપછી ઓડીયન્સને ગ્લાસની ખાતરી કરાવે છે ને તે ગ્લાસ ટેબલ ઉપર મુકે છે. પછી પેલો તૈયાર કરેલો રૂમાલ એક હાથમાં પકડીને બીજા હાથમાં દોરી બાંધેલું ઇંડુ પકડે છે કે જેની દોરી લાઇટને લીધે માલમ પડતી નથી. તેમજ પહેલા જે રેશમી રૂમાલ પકડેલો હોય છે. ગ્લાસમાં ઇંડું મુકે છે ને ઉપર રૂમાલ ઢાંકે છે તેની સાથેજ પહેલો રેશમી રૂમાલ ગ્લાસમાં પડે છે. પછી બન્ને હાથ ખાલી બતાવીને પેલો રેશમી રૂમાલ ઇંડા સાથે ઉપાડે છે કે જેની બાજુની કોરમાં ઇંડું છુપાયેલું રહે છે ને બીજા હાથ સાથે રાખીને હાથની ચાળવણી કરે છે કે જેથી હાથમાં રૂમાલ ઇંડાની અંદર જાય છે પછી રૂમાલ હાથની મુઠીમાં છે એવી રીતે મુઠી વાળીને હાથના પાસ આપે છે કે ઇંડું ઉડી જાય. પાસ આપી રહ્યા પછી ફરીને બીજો હાથ ઢાંકે છે ને તરતજ હાથ ખોલે છે એટલે હાથમાંનો રૂમાલ હાથમાં નથી એમ માલમ પડે છે ને તેને બદલે ઇંડું દેખાય છે. ઇંડું એ આંગળી અને અંગુઠાની વચમાં પકડીને દેખાડે છે ને પછી ટેબલ ઉપર મુકે છે. પછી પ્રોફેસર ઓડીયન્સને કહે છે કે મારી જાદુઇ શકતીથી મારા હાથમાંનો રૂમાલ જે

સામે ગ્લાસ દેખાય છે તેની અંદર ગયો છે ને જે ઇંડું ગ્લાસમાં મુકયું હતું તે મારા હાથમાં આવ્યું છે એમ કહીને ગ્લાસ ઉપરથી રૂમાલ ઉપાડે છે ત્યારે ઇંડું રૂમાલ સાથે ઉચકાઇ જાય છે. ને હાથમાં જેવો રૂમાલ હતો તેવો ગ્લાસમાં દેખાય છે.

રૂપીઆની જુબાની.

પ્રો. સ્ટેઇજપર આવે છે ને થોડા ઘણા ખેલ કર્યા પછી ઓડીયન્સ પાસે એક રૂપીઓ માગી લે છે, ને તેના પર ચોકસ નીસાની કરાવે છે, ને રૂપીઆપર નીશાની કરાવ્યા પછી તે રૂપીઆને હાથમાં લઇને કહે છે કે હવે તમારૂં ધ્યાન પેલા ટેબલઉપર મુકેલા કાચના ટમ્બલર પર ખેંચુ છું, તમે જોશો કે તે ખાલી છે ને તેમાં કોઇ પણ જાતની કરામત કરેલી નથી. તે ફક્ત ખાલી ગ્લાસ છે. હવે આ તમારો લીધેલો રૂપીઓ હું એની અંદર તમો બધા જુઓ તેવી રીતે ઉંચેથી મુકીશ. આહા ! અવાજ કેવો મધુર લાગે છે પણ સાહેબો ! એટલું ધ્યાનમાં રાખજો કે આ રૂપીઓ જે તમારા દેખતાં એની અંદર મુકયો છે, તે તદન મારે વશ થઇ ગયો છે. તે તમારે જોવું છે. એમ કહી એક પાનાની જોડ લઇ ઓડીયન્સમાં બેચાર જણને જુદા જુદા પાના લેવાનું કહે છે ને પછી કહે છે, કે સાહેબો? તમને તમારા પાના તો યાદ હશેજ, ચાલો, હવે જોઇએ, રૂપીઆ, હું જે તને સવાલ પુછું તેનો જવાબ દઇશ, એટલે ગ્લાસમાં રૂપીઓ ઉછળીને હાનો જવાબ આપે છે. (અવાજ થાય છે.) જોયું સાહેબો, કેવો જવાબ મળ્યો. આજ પ્રમાણે તમારા ધારેલાં પાનાંનો જવાબ પણ હું તેની પાસે અપાવીશ. આવી રીતે રૂપીઓ એક પછી એક ધારેલાં પાનાં કહી આપે છે તે પછી તે રૂપીઓ ગ્લાસ-

માંથી લઈ પ્રો. જે ધણીના રૂપીઆ હોય છે તેને:પાછો આપે છે.

ખુલાસો—ખેલમાં કાંઈ ભારે કરામત નથી. જે ગ્લાસ ટેબલ-ઉપર મુકેલું હોય છે, તે ગ્લાસને વચ્ચેથી દાંડી સુદ્ધાં એક વેહ પાડેલો હોય છે, ને તેમાંથી એક સળી ઉપર નીચે થતી હોય છે. અંદરનો આસીસટંન્ટ તે સળી ઉપર ખોસે છે કે રૂપીઓ તેના જોરથી ઉછળે છે, એટલે સ્વભાવીક રીતે ગ્લાસમાં રૂપીઓ ખખડે છે ને પાછો તેજ જગ્યાએ આવીને પડે છે, આ રીતે એક પછી એક પાના રૂપીઆ કહી આપે છે.

જાદુઇ હાર.

પ્રોફેસર સ્ટેઇજપર આવે છે, તે વખતે તે પોતાના બે હાથમાં ત્રણ ગોળા બે દોરીમાં પરોવેલા હોય છે તેવો હાર પકડીને લાવે છે. હાથ ઉંચા નીચા કરવાથી ગોળાઓ આ છેડેથી બીજે છેડે જાય છે ને કહે છે કે;—સાહેબો ! આ જે હાર આપ મારા હાથમાં જુઓ છો, તે મને તમારા જેવા સાહેબ તરફથી ભેટ મળેલો છે. તમો હસો છો કેમ ? આવો વીચીત્ર હાર છે. માટે કેમ તમારી ભુલ છે. જે ચીજ દેખાવમાં સુંદર હોય છે તે ગુણમાં સુંદર હોતી નથી. કદરૂપી ચીજમાં સારા ગુણ રહેલા છે તે પણ યાદ રાખજો. આ ગોળાઓમાં પણ એક અજાયબ ગુણ રહેલો છે. દાખલા તરીકે ચાલો, તમારામાંથી બે સખત સ્ટેઇજપર આવો. એમ કહી એને ગાંઠ બાંધી કહે છે કે જો જો છટકી ન જાય એમ કહી એકેક દોરીનો છેડો લઇ એક ગાંઠ વાળે છે. હવે સ્ટેઇજપર આવેલા માણસને તે દોરીના બે છેડા પકડવા આપે છે. ને કહે છે કે મજબુત પકડજો. જુઓ તપાસજો, હાથમાંથી દોરી છુટી જાય નહીં એમ કહી, એક, બે, ત્રણ,

ને ત્રણ કહેતાંજ, પ્રો૦ પોતાના હાથમાં જે જાદુઈ લાકડી હોય છે તે મારે છે કે ત્રણ ગોળા દોરીમાંથી આપોઆપ જમીનપર પડી જાય છે, ને દોરી તદન આખી પેલા બેના હાથમાં રહી જાય છે.

ખુલાસો—જે ગોળા બે દોરીમાં પરોવેલા હોય છે, તે પરોવવાનીજ ખુબી છે. એક દોરી લ્યો' ને તેને અધવચથી વાળો, પછી બીજી એક દોરી લ્યો, ને તેને પણ અધવચથી વાળો, હવે અધવચથી વાળેલા બે છેડાને એક સુતરના સ્હેજ મજબુત દોરાથી બાંધીને તેમાં ગોળા પરોવી દો, પછી ખેલ કરતી વખતે ઉપર કહી તેમ એક ગાંઠ જરૂર વાળજો ત્યાર પછી બે જણ પાસે પકડાવી વચ્ચે લાકડી મારશો કે પેલો સુતરનો દોરો તુટી જશે, ને તેમાંથી ગોળાઓ જમીનપર પડશે.

જાદુઈ ગોળો.

પંદર રૂપીયાની અજાયબી.

શરૂવાતમાં પ્રોફેસર સ્ટેજ ઉપર આવી મહેમાન સાહેબોને સદગૃહસ્થોનું ભાષણ કર્યા પછી ઓડીયન્સ પાસે રૂપીયા પંદરની માગણી કરે છે. ઓડીયન્સમાંથી રૂપીઆ ભેગા કરવાનું કહે છે. પ્રોફેસર એક ખાલી રકાબી આગળથી તેમજ પાછળથી બતાવે છે અને ખાતરી કરી આપે છે કે આ ચીનાઈ રકાબીમાં કાંઇપણ ચીજ સંતાડેલી નથી. એમ બતાવ્યા પછી ભેગા થયેલા રૂપીઆ લેવા માટે ઓડીયન્સ પાસે જાય છે. રૂપીઆ લેઇ સ્ટેજ ઉપર આવે છે. પછી કોઇ સદગૃહસ્થને પોતાની પાસે બોલાવે છે ને રકાબીમાં જે રૂપીઆ ઓડીયન્સ પાસેથી

લીધા છે તે ગણાવે છે, તો રૂપીઆ બરોબર પંદરજ હોય છે હવે જે સદગ્રુહસ્થને ઉપર બતાવ્યા છે તેમના હાથમાં તે રકાબી ઝાલવા આપે છે ને પ્રોફેસર ટેબલ ઉપરથી એક ઇંગ્લીશ કેપ લાવીને ઓડીયન્સ પાસે ખાતરી કરાવે છે કે એની અંદર કાંઇપણ કવર અગર કાણું નથી એમ ખાતરી કરાવ્યા પછી ટોપી જે ગૃહસ્થના હાથમાં રકાબી ઝાલવા આપી છે તેમના હાથમાં આપવામાં આવે છે, પ્રોફેસર રકા-કાબી પોતાના હાથમાં લઇ ફરી ઓડીયન્સની ખાતરી કરાવે છે કે રૂપીઆ પંદર રકાબીમાં છે. ખાતરી કરાવ્યા પછી પ્રોફેસર સ્ટેજ ઉપર આવે છે, ને ટેબલ ઉપરથી એક કાળી લાકડી (કે જે જેકબ નામની લાકડાની છે) લે છે ને તે જાદુની લાકડી (ગંજીકવોન્ડ) એવું કહે-વરાવે છે તે લાકડી રકાબી ઉપર ફેરવે છે ફેરવ્યા પછી પણ કેટલાક સદગૃહસ્થની પાસે ખાતરી કરાવે છે કે રૂપીઆ પંદર રકાબીમાં છે. પ્રોફેસર પોતાના ખીશામાંથી રૂમાલ કાઢી ને, જે ગૃહસ્થને ટોપી ઝાલવા આપી છે તેમના હાથમાં આપે છે ને રકાબી પોતાના હાથમાં લેઇને ટોપી તથા રૂમાલ બરોબર ઝાલવા કહે છે અને બરોબર ઝલાવ્યા પછી પોતે રકાબીમાં જે રૂપીઆ છે તે હું ટોપીમાં નાખુ કે તરતજ તમારે ટોપી ઉપર રૂમાલ ઢાંકી દેવા કહે છે ને તે પ્રમાણે રૂપીઆ ટોપીમાં નાખી દે છે ને રૂમાલ ઢંકાવે છે ને રકાબી પોતાની સાથે લેઇ ટેબલ ઉપર મુકે છે. ટેબલ ઉપર રકાબી મુકયા પછી ઓડીયન્સ પાસે એક ખાલી કાચનું ગ્લાસ લાવી ખાતરી કરાવે છે કે તેની નીચે કોઇ પણ જાતનું કાણું નથી. તે ગ્લાસની ખાતરી કરાવી રહ્યા પછી તે ગ્લાસ એક ટેબલ ઉપર મુકવામાં આવે છે ને પોતે જે ગૃહસ્થની પાસે ટોપી ઝાલવા આપી છે તેની પાસે ઉભો રહી બન્ને હાથ ખાલી બતાવે છે

તેમજ ઓડીયન્સને પણ બતાવે છે. પછી ટોપીને તળીએથી એક રૂપીઓ લઉં છું તે પ્રમાણે એક રૂપીઓ તેના હાથમાં આવે છે, તેને જે ટેબલ ઉપર પ્યાલો મુકયો છે તે ટેબલ ઉપર ફેંકે છે કે અવાજ સાથે રૂપીઓ પ્યાલામાં પડે છે એવી રીતે પાંચ વખત કરવામાં આવે છે, પ્રોફેસર ગ્લાસ ઉપરથી લેઇને ઓડીયન્સની ખાતરી કરાવે છે કે રૂપીઆ પાંચ પ્યાલામાં હોય છે. પછી ટોપી ઉપરનો રૂમાલ ઉપાડે છે ત્યારે ટોપીમાંથી રૂપીઆ પંદરને બદલે રૂપીઆ દશ નીકળે છે.

ખુલાસો—પ્રોફેસર પહેલાં જે રકાબી બતાવી જાય છે તેમાં કાંઇ પણ કરામત હોતી નથી પણ જ્યારે રૂપીઆ ભેગા થયા તેની તપાસ માટે પુછવા જાય છે ત્યારે રકાબી ટેબલ ઉપર મુકીને જાય ત્યાંથી પંદર રૂપીઆ લાવે છે ત્યારે સ્ટેજ ઉપરથી એટલે ટેબલ ઉપર રૂપીઆ ગણી જુએ છે. તે વખતે ટેબલ ઉપર બીજી રકાબી પેલી રકાબી જેવી પડેલી હોય છે, તેની અંદર આગમચથી પાંચ રૂપીઆ શરેસથી રકાબીમાં ચોઢી રાખેલા હોય છે તે રકાબી હાથમાં લેઇ ઓડીયન્સ પાસે જાય છે ને ખાતરી કરાવે છે કે પાંચ પછી દશ નાંખે છે એટલે પંદર રૂપીઆ દરેકની નજરે પડે છે. ટોપી તથા રૂમાલ જે સદગૃહસ્થના હાથમાં ઝાલવા આપે છે, તેમાં રૂમાલ આપવાનું કારણ એટલુંજ કે રૂપીઆ ટોપીમાં નાંખે તો દસ અંદર છે એમ માલમ ન પડે માટેજ રૂમાલ ઢાંકવા આપવો પડે છે. જો ન આપે તો ટોપીમાં રૂપીઆ દસ છે એમ માલમ પડી જાય. હવે પ્યાલામાંથી રૂપીઆ કેમ નીકળયા તેના ખુલાસાની જરૂર છે. જે રૂપીઆ પાંચ પ્રોફેસરે ટેબલ ઉપરના પ્યાલામાં મુકાયા છે. તેની બાજુમાં બીજો પ્યાલો છે તેની ઓડીયન્સ પાસે ખાત્રી કરાવે છે ને જ્યારે ટેબલ ઉપર મુકે છે

ત્યારે પ્યાલો ટેબલની મધ્ય ભાગમાં ગ્લાસપુર ખાનું રાખેલું હોય છે તેમાં સમાઇ જાય છે. ને બાજુ ઉપર રાખેલો બીજો પ્યાલો નજરે પડે છે. જ્યારે ટોપી પાસે આવી ટોપીને તળીએની જાણે રૂપીઆ લેતો હોય તે પ્રમાણે નકલ કરે છે, ને આગમચથી બાંયમાં રાખેલો એક રૂપીઓ હાથમાં શેરવી દે છે ને એક બે ત્રણ કહીને પ્યાલા તરફ ફેંકે છે. રૂપીઓ પ્યાલામાં પડયો એવો અવાજ નીકળે છે તેને ખુલાસો એ છે જે અંદરના ભાગમાં એક માણસ છે તે પ્રોફેસર જેવો એક બે ત્રણ કહે છે કે તે અંદર અવાજ કરે છે. પણ ઓડીયન્સના જાણવામાં આવતું નથી આ રમતનું રહસ્ય છે.

મેજીક કેબીનેટ.

(જાદુઈ કબાટ.)

બે ખુરસીઓની ઉપર કાચની એક પ્લેટ ૧૬ ઇંચ પોહોળી અને ૫૦ ઈંચ લાંબી મુકવામાં આવે છે. અને તેના ઉપર એક નાની કેબીનેટ કે જેના ચાર કકડા કરેલા હોય છે, તે મુકવામાં આવે છે કે જે કકડાઓની પછવાડેની બાજુ મજબુત રીતે બાંધી લીધેલી હોય છે. પરંતુ આગળનો ભાગ સ્ટેજ ઉપર મુકેલી ખુરશી ઉપર છે એમ માલમ પડે છે, જ્યારે કેબીનેટને ઉભી કરવામાં આવે છે ત્યારે બેતાળીશ ઇંચ ઉંચી, છત્રીસ ઇંચ પાહોળી, અને ૧૪ ઇંચ ઉંડી એમ માલમ પડે છે, કેબીનેટની અંદર ખંજરી, ઘંટડીઓ મુકીને બારણા બંધ કરવામાં આવે છે કે તરતજ ઉપર જણાવેલાં વાજીંત્રો વાગવા માંડે છે. અને પછી કેબીનેટને ઉપરથી બહાર ફેંકી દેવામાં આવે છે, કેબી-

નેટ ઉઘાડીને જોવાથી તે ખાલી માલમ પડે છે. કેબીનેટની અંદર એક સ્લેટ મુકેલી હોય છે, જેમાં કાંઇપણ સંદેશો લખેલો નીકળી આવે છે. ખરી રીતે જોતાં આ કેબીનેટની અંદર જેટલી જેટલી રમતો, કરવી હોય તેટલી આમાં થઇ શકે છે. છતાં પણ આ કેબીનેટ એક માણસને સમાઇ શકે એટલી મોટી હોતી નથી, ઓડીયન્સ પણ એ પ્રમાણેજ કહે છે કે સમાવી શકતી નથી.

ખુલાસો—ખરી રીતે જોતાં બધુ રહસ્ય એક નાના દસ અગર બાર વર્ષની ઉમરના ચાલાક છોકરાની અંદર સમાયલું છે કે જે છોકરો અદ્રશ્ય તારથી કેબીનેટની પછવાડે (બાંધેલો) લગાડેલો હોય છે કે જ્યાં આગળ એક નાનું ખોખુ મુકી તેના ઉપર આ છુપો મદદગાર (ટરકીશ) ફેશન (ટુંટીઆ વાળીને બેસવું તે) થી બેઠેલો હોય છે. આ બંધ કરેલી કેબીનેટ બે તારથી બાંધેલી હોય છે, કે જે તારો અંદર તોલ સાથે લટકેલા છે અને જ્યારે ખરેખરા તાર પૂર્ણ લાઇટ સાથે રાખવામાં આવે છે ત્યારે પણ દેખાતા નથી અને કાચની પ્લેટ તેના ઉપર મુકયા પછી પ્રોફેસર કેબીનેટનો વાળેલો ભાગ ઉપાડી લેછે ત્યારે પણ દેખાતા નથી એ કાચની પ્લેટ તેના ઉપર મુકયા પછી પ્રોફેસર કેબીનેટનો વાળેલો ભાગ ઉપાડી લેછે. અને તેને કાચ ઉપર મુકે છે. જેથી છુપા મદદગારનું વજન પણ ખેંચાય છે.

જાદુ ગોળો અને શાહીનું ગ્લાસ.

એક કાચનું આઇગ્લાસ શાહીથી ભરેલું બતાવે છે પણ તેમાં કાળી બનાત અગર કાલા કાગળનો કટકો ગ્લાસ જેટલો ગોળ ભાગ કાપીને અંદર રાખવામાં આવે છે, પણ તેમ નથી. તે ગ્લાસની બહારની બાજુએ ગ્યાસલેટના ખડીયાની મેશ ઉપર લગાડવામાં આવે છે અને

તેની અંદર ફુલો અગર પીપરમીટ ભરવામાં છે (આ રમત ચીનાઈ કપ અગર હિંદીફુલાવી તરીકે ઓળખાય છે) એક ચમચો કે જેની અંદર આગળથી શાહી ભરી મુકી હોય છે તે ચમચો જમણા હાથમાં રાખવામાં આવે છે તે શાહીનું ગ્લાસ ડાબા હાથમાં રાખે છે. પછી ચમચો ગ્લાસની અંદર ઘાલેછે જાણે શાહી લેતા હોઇએ તે પ્રમાણે ફક્ત નકલ કરવામાં આવે છે. ચમચાની અંદરની શાહી ઓડીયન્સને ન હાથમાં તપાસવા આપે છે ને કહેવામાં આવે છે કે, શાહીથીજ ભરેલો ગ્લાસ છે. પછી એક કાળો રૂમાલ લોકોને દેખાડવામાં આવે છે કે જેની અંદર કાંઇ પણ સંતાડેલું નથી એવી ખાતરી કર્યા પછી રૂમાલની વચ્ચે પ્યાલો મુકી હાથની ચાળવણી કરે છે એટલે પ્યાલાને ચોંટેલી મેશ રૂમાલ સાથે ચોંટી જાય છે ને ગ્લાસ ફુલોથી અગર પીપરમીટથી ભરેલો દેખાય છે, છેવટે પ્યાલો, રૂમાલ, તથા ચમચો પણ દેખાડવામાં આવે છે.

બંધ કરેલા વાસણમાં બીડીનો ધુમાડો પ્રવેશ કરાવવો

પ્રોફેસર સ્ટેજ ઉપર આવી લેકચર આપે છે—મે. સાહેબ ને બાનુઓ. હાલના જમાનાના કેટલાક સુધરેલાઓ એમ કહી શકે છે કે બંધ કરેલા વાસણમાં બીડીને ધુમાડો પ્રવેશ કરી શકતો નથી છતાં હું મારી શકતીથી તેમ કરવાને શકતીવાન છું. એમ કહીને બે સદ્‌ગૃહસ્થોને સ્ટેજ ઉપર બોલાવે છે. અને એક ગૃહસ્થના હાથમાં રકાબી આપે છે. ને બીજાના હાથમાં ગ્લાસ આપીને કહે છે કે બંનેમાં કોઇ પણ ચીજ નાંખેલી નથી, પછી પોતે એક સીગારેટ સળગાવે છે.

જ્યારે સીગારેટ અડધી રહે છે એટલે ગ્લાસ ઉપર રકાબી ઢંકાવે છે કે તરતજ ગ્લાસમાં ધુમાડો ભરાવા માંડે છે. પછી રકાબી ઉપરથી કાઢી લે છે એટલે ખુલ્લા દેખાવમાં ધુમાડો ગ્લાસમાંથી બાહાર નીકળે છે. અને જોનારાઓ ચકીત થાય છે.

ખુલાસો—પ્રોફેસર પહેલેથી એક રકાબીમાં લાઇકર એમોનીયાના થોડાં ટીપાં નાંખી ને રકાબી જુદી મુકી છાંડે છે અને બીજા ગ્લાસમાં હાઇડ્રોક્લોરીક એસીડના બે ટીપાં નાંખીને ગ્યાસ પણ તૈયાર રાખેલો હોય છે. આ પછી બંને ચીજો એક ઉપર એક ઢાંકવામાં આવે છે કે તરતજ ધુમાડો નીકળવા માંડે છે. આની અંદર કાંઇ જાદુ નથી પણ આ બે દવામાંજ એવા ગુણ છે.

જળ પ્રલય અથવા પાણી પછીની દુનીયા.

After the flood.

સ્ટેજ ઉપર " નાહાની પેટીની અંદર જે કવર આવે છે તે દેખાડે છે. એક ચોખુણ પેટી જેની બંન્ને બાજુઓના છેડા સાંધેલા હોય છે, તે ઉપરની બાજું ફેરવતાં એક હોડીના જેવો દેખાવ આપે છે. એ પેટી બે ઘોડા અથવા પાય ઉપર ઉભી રાખવામાં આવે છે. પેટીને પૂર્ણ રીતે પ્રોફેસર દેખાડે છે. પ્રોફેસર દરેક બાજુથી ઉઘાડી નાંખીને આગળની તેમજ પાછળની બાજુના છેડાઓ દેખાડે છે. ઓડીયન્સ જોઇ શકે માટે પછવાડેનું ઢાંકણું પેહેલું પાડી નાંખેલું હોય છે. અને તેની અંદરથી જે મદદ પહોંચે છે તેનું કારણ આગળ બતાવવામાં આવશે. હાડપીંજર અથવા ફ્રેમ આ વખતે બંધ કરવામાં આવેલા હોય છે અને પેટી પૂર્ણ રીતે ખાલી માલમ પડે છે. પછી પેટી બંધ કરવામાં આવે છે. ઢાંકણું છેવટની જગાએ આમ તેમ ફરે

છે અને જળપ્રલયને માટે બંધુ તૈયાર રહે છે. ઉપરના ખુણામાં નાળ-સું મુકીને તેમાં ડોલથી પાણી રેડવામાં આવે છે. ઓડીયન્સ જાણે છે કે પેટી પાણીથી ભરેલી છે. પણ ખરી રીતે જોતાં તો માત્ર નળની મારફતે પાણી નળમાંથી પાસ થાય છે જે નળ ઘોડીના પાયામાંથી લેવામાં આવેલો છે. અને આ જળપ્રલયની વ્યવસ્થા દેખાડવામાં આવે છે.

આ જળપ્રલય થઇ રહ્યા પછી જાનવરોનો દેખાવ આપવામાં આવે છે. પેટીની આગળની બારી ઉઘાડતાંજ જાનવરો તથા પક્ષીઓ જથાબંધ ખેંચી કાઢવામાં આવે છે. જેવાં કે બતકો, કબુતર, બીલાડાં તે આમ તેમ સ્ટેજ ઉપર ફરે છે, અને ઉડે છે. અને લોકો અજાયબ થાય છે કે માત્ર આટલી નાની પેટીમાં કેવી રીતે સમાવી શકે છે ? વળી એટલું ધ્યાનમાં રાખવાનું છે કે, એક પણ જાનવર ભીંજાયલું હોતુ નથી. કારણ કે પાણી તેના સુધી પહોંચતું નથી.

વળી વધારે જોવાનું કે ખેલ કરનાર આગળનું ઢાંકણું છોડી દે છે. એટલે એક ખુબસુરત સ્ત્રી પેટીની અંદર મધ્ય ભાગમાં દેખાય છે કે જેમાં પોતેજ સમાઇ શકે એટલી જગા હોય છે. જાનવરો ક્યાંથી આવ્યા, અને લેડી પેટીમાંથી કેવી રીતે દેખાઇ તે ઓડીયન્સ આગળ ખુલ્લું કરવામાં આવ્યા પછી, પેટી પૂર્ણ રીતે ખાલી દેખાડવી પડે છે અને તે કેવી રીતે પાણીમાંથી નાશી ગયા તેજ માત્ર આ રમતનું રહસ્ય છે કે જેનું નીરાકરણ કરવાનું છે.

ખુલાસો—પેટીની શરૂવાતના પ્રયોગમાં જે છેડા આમ તેમ અગર ઉપર નીચે હલાવવામાં આવે છે. તે જગ્યાએ પક્ષીઓ, અને પ્રાણીઓને રાખવામાં આવે છે અને છેડાઓ આમ તેમ હલાવવામાં

આવે છે અને તેના આગલા છીદ્રમાંથી બહાર ખેંચી કાઢવામાં આવે છે, આ ખેલનું બીજું સાધન સ્ત્રી પહેલેથીજ પાછવાડના ઢાંકણાને બાંધી રાખવામાં આવે છે. અને જે વખતે પેટી દેખાડવા માટે ઉઘાડવામાં આવે છે તે વખતે પાછલું ઢાંકણું નીચે નાંખી દેવામાં આવેલું હોય છે. જેથી ઓડીયન્સ પૂર્ણ રીતે પેટીની આરપાર જોઇ શકે છે. ખરી રીતે ઓડીયન્સને જે મઝા દેખાડવાની છે તેમાંથી અટકાવવામાં આવે છે કારણ કે આગમચથી પાછલું ડોર નાંખી દીધેલું હોય છે.

ઉપર કહી ગયા પ્રમાણે આગળનું ઢાંકણું ઉઘાડવામાં આવે છે તેની પેહેલાં પાછવાડનું ઢાંકણું નીચે પાડી નાંખવામાં આવે છે. અને જેવું તે ઢાંકણું નીચે જાય છે તેજ વખતે તેની સાથે સ્ત્રી નીચે જાય છે અને તે ઢાંકણાને વળગી રહે છે. અને તે વખતે ઓડીયન્સ આગળનોજ ભાગ જુએ છે જે વખતે પેટી ઉઘાડી હોય છે તે વખતે તેનો આગલો ભાગ દેખાડે છે. તેમાં આગળના ઢાંકણા ઉપર સ્ત્રી છે. અને જાનવરો બન્ને બાજુના છેડા ઉપર માલમ પડે છે. આ દેખાવ ઘણોજ અસરકારક છે.

કાગળનું ખાણું.

જાદુગર પોતાના કેટલાક ખેલ કરી રહ્યા પછી એક રકાબીમાં કાગળના ટુકડા ભરેલા સાથે રકાબી ઓડીયન્સને આવી બતાવે છે ને કહે છે કે ઘણાં વખતથી રમતો કરતાં હવે મને ભુખ લાગી છે માટે મારે ખાવું જોઇએ. એમ કહ્યા પછી કાગળમાંથી કાગળના ટુકડા ખાવા માંડે છે, ખાતાં ખાતાં વચમાં પાણી પીતો જાય છે અને છેવટે પોતાના મોંમાંથી દશ પંદર વાર લાંબી કાગળની પટી કાઢે છે.

ખુલાસો—જે રકાબીમાં ટુકડા ભરેલા છે તેની અંદર આગ-

મચથી દશ પંદર વાર લાંબી પટી વીંટીને તેનું બંડલ કરી તેની અંદર છુપાવેલું હોય છે ને રકાબીમાંથી કાગળના ટુકડા ખાતી વખતે પેલી પટી મોંમાં ઘાલી દે છે. ને પછી મોંમાંથી પેલી પટીનો છેડો પકડી ખેંચે છે. એટલે જેટલી પટી લાંબી હોય છે તેટલી નીકળે છે.

જાદુઈ ખીલો.

એક જાદુઇ ખીલો લઇ પ્રોફેસર ઓડીયન્સને બતાવવા આવે છે ને કહે છે કે તેમાં કોઇ પણ જાતની કરામત નથી. એમ કહી ઓડીયન્સની ખાત્રી કરાવે છે ને પછી તેજ ખીલાને પોતાની આંગળીની અંદર અગર હાથેલીની વચમાં મુકી પથ્થર મારે છે તો તે ખીલો હાથેળીની અંદર આરપાર ગયેલો માલુમ પડે છે, છતાં પણ લોહી નીકળતું નથી ને ફરી પાછો જોરથી કાઢી ઓડીયન્સની ખાત્રી કરાવે છે.

ખુલાસો—જાદુગર આ રમતની અંદર બે ખીલા રાખે છે તેમાંનો એક ખરો અને બીજો કરામતી હોય છે. ખરો ખીલો ઓડીયન્સને બતાવે છે ને તે વખતે પેલો કરામતી ખીલો ટેબલપર પથ્થરની બાજુમાં મુકેલો હોય છે. તે ખીલો નીચે પ્રમાણે તૈયાર કરેલો હોય છે. એ ખીલાને બરોબર વચમાંથી બે કડકા કરેલા હોય છે. તેની વચમાં એક લોઢાની રીંગ હોય છે કે જે રીંગના દરેક છેડે પેલો એકેક કકડો રેણ દઇને સાંધેલો હોય છે. ખરો ખીલો તપાસવા આપ્યા પછી પ્રોફેસર ટેબલપરથી પથ્થર ડાબે હાથે લે છે ને તેને પણ તપાસવા આપે છે, ને પહેલાં પથ્થર લઇ ટેબલપર પેલા ખીલાની બાજુમાં મુકે છે, ને પછી પેલો ખરો ખીલો લઇ ટેબલપરથી પથ્થર ઉપાડવાને બાહાને મુકી દઇને પેલો કરામતી ખીલો લઇ લે છે, ને હાથેલીપર

મુકી અમરથો ઢાંકે છે. એટલે લોકોને એક છેડો ઉપર ને એક નીચે દેખાય છે ને લોકો ઘણાં અજાયબ થાય છે. હજુ પણ આવી ઘણી રમતો છે જેવી કે તરવાર, જમૈઆ, કટાર વગેરેની રમતો મુસલમાન લોકો તાજીઆના દિવસમાં કરે છે. તે પણ **રીંગ–કમાનના** આધારેજ થાય છે.

હવાઈ પાંજરૂ.

સ્ટેઇજ ઉપર ગોઠવેલા એક ટેબલ ઉપર ચીનાઇ પતરાના સળીઆનું એક પાંજરૂં ગોઠવેલું હોય છે. પ્રોફેસર આવી આ પાંજરૂં ઓડીયન્સને બતાવે છે. ત્યારબાદ એ પાંજરાને ફરીથી ટેબલપર મુકી એક રૂમાલ ત- ઓડીયન્સનું ધ્યાન ખેંચે છે ને તે રૂમાલ તદન સાદો છે એમ ખાત્ર કરવા બે ચાર ઝાટકા–માર્યા પછી પેલા પાંજરા ઉપર ઢાંકે છે. આટલુ કરી પ્રોફેસર પોતાની હમેશના સાથી મેજીક વોન્ડની મદદ લે છે અને તેને આમ તેમ ફેરવ્યા પછી વન, ટુ, થ્રી, બોલી રૂમાલ ઉપાડી લે છે તો પાંજરૂં ત્યાંથી ગુમ થયેલું માલુમ પડે છે.

ખુલાસો—આ ખેલ રૂપીયાની જુબાનીના ખેલની પેઠે બે રીતે થાય છે. આ બે રીતમાં એક જુની અને બીજી નવી છે. જુની રીત કરતાં નવી રીત વધારે ઇફેક્ટ કરી લોકોને વધારે અજાયબ કરે તેવી છે. પણ નવી કરતાં જુની રીતમાં સલામતી વધારે છે. આસરે દસેક વરસ ઉપર આ નવીજ રીતમાં એક ભાઇબંધ પ્રોફેસરનો ફેસ્તો થયો હતો, ને સ્ટેઇજ ઉપરથી ચાલી જવું પડયું હતું.

રીત ૧ (જુની) જે પાંજરૂં આવે છે તેને એક પાસે કડી જડી લીધેલી હોય છે. ટેબલને પણ પાછલી બાજુમાં એક ખીલી મારેલી હોય છે. જે રૂમાલને તદન સાદા રૂમાલ તરીકે બતાવવામાં આવે છે

તેમાં ખરૂં જોતાં બે રૂમાલ છે, ને તે બે રૂમાલોની વચ્ચે પાંજરાના ઉપરના આકારનો તારનો સળીઓ સીવી લેવામાં આવેલો હોય છે આટલી ગોઠવણુ કરેલી હોય તોજ આ ખેલ આ રીત પ્રમાણે થાય. જ્યારે પ્રોફેસર પાંજરાને ટેબલપર મુકીને ઉપર રૂમાલ ઢાંકે છે ત્યારે રૂમાલ એવી રીતે ગોઠવે છે કે પેલું તારનું ચોકઠું બરોબર પાંજરાના ઉપલા ભાગ ઉપર બેસે છે ને પછી મેજીકવોન્ડ લઇ આમતેમ હલાવી એ પાંજરાને ઓડીયન્સમાં લાવવામાં આવે છે. ટેબલપરથી પાંજરાને ઉપાડતી વખતે પ્રોફેસર ટેબલની સામી બાજુ તરફ ઉભો રહે છે. એટલે ટેબલની પછાડી ઉભો રહે છે. આમ ઉભા રહી ડાબા હાથે રૂમાલની અંદરનું ચોકઠું પકડે છે ને જ્યારે એ પાંજરાને ટેબલપરથી ઉઠાવતો હોય એમ બતાવે છે ત્યારે ખરૂં જોતાં તો એ જમણે હાથે પેલું પાંજરૂં સરકાવી લઇ ટેબલની પાછળ જે ખીલી જડવામાં આવેલી હોય છે તેમાં ભેરવી દે છે ને પછી ટેબલ સાથે પ્રોફેસરને કાંઇ કામ પડતું નથી એટલે આગળ આવે છે અને ડાબો હાથ ઉંચો રાખી પેલું તારનું ખોખું પકડી રાખે છે. જેથી લોકો તો એમજ સમજે છે કે હજી પાંજરૂં ત્યાંજ છે પણ ખરૂં પાંજરૂં તો તે વખતે ટેબલ પાછળ હવામાં હીંચકા ખાતું હોય છે. આ પ્રમાણે આગળ આવ્યા પછી જમણે હાથે એક છેડો પ્રોફેસર પકડી વન, ટુ, થ્રીનો અવાજ કરે છે રૂમાલ ખેંચી લે છે ને ઝાટકે છે ને બતાવે છે કે રૂમાલમાં કાંઇ નથી, આ રીતે એ ખેલ થાય છે. તે રીત જુની છે. આમાં કેટલાક એકવડા રૂમાલથી કરે છે પણ તે બંને બાજુએ બતાવી શકાતો નથી અને પડવાળો રૂમાલ ફેરવીને તદન સારો છે એમ ખાત્રી કરાવી શકાય છે.

(૨) નવી રીત—આ રીતમાં રૂમાલ કે ટેબલની જરૂર નથી. પ્રોફેસર બે હાથમાં પકડેલું એક સળીઆવાળું પાંજરૂં લાવે છે અને 'મ્હારા હાથમાં આ એક સાદુ પાંજરૂં છે' એમ કહી ઓડીયન્સ સામું ધરે છે. એ પાંજરાનું શું કરવું તે અગાડીથી કહેવામાં આવતું નથી પછી આ પાંજરાને હું એક, બે ત્રણ કહેતા ઉડાવી દઇશ એમ કહી એક, બે, ત્રણ, બોલતાં હાથ પહોળા કરે છે એટલે પાંજરૂં હાથમાંથી જતું રહેલું દેખાય છે.

ખુલાસો—હાથમાં આણેલું પાંજરૂં જે સળીઆવાળું હોય છે, અને જેથી એ બહુ સુંદર દેખાય છે તે ચારે તરફ સળીઆ સુદ્ધાંત ખીલીથી જડેલું એટલે જડ મારેલું હોય છે. ઉપરના અને નીચેના મળી એના આઠ ખુણે મોટી જડ મારેલી હોય છે અને સળીયાઓ સાધારણ જડેલા હોય છે. આ બધી જડો ઢીલી હોય છે. અને તેથી કરીને આડું અવળું હલાવવું હોય છે તો તે પ્રમાણે વાંકું ચુંકું આ પાંજરૂં થઇ શકે છે. આ પાંજરાને એક છેડે એક કડી બાંધેલી હોય હોય છે જે કડી દોરી બાંધવાના ખપમાં આવે છે, જે દોરી પ્રોફેસરના ડગલાની બાંહેઆંધી બહાર આવેલી હોય છે. સાધારણ રીતે ધારવામાં આવે તેમ આ દોરી સ્ટેઇજની અંદર બેઠેલા આસીસ્ટંટને માટે નથી પરંતુ પ્રોફેસરને માટે છે, દોરી ખેંચવા માટે પ્રોફેસર ડગલાની અંદરથી બીજા હાથ સાથે બાંધી રાખે છે. કેટલાક કમરે પણ બાંધે છે. દોરી ખેંચાતાં તુટી ન જાય માટે એક નાની ગરેડી (pully) ચામડાના પટા સાથે સીવી લીધેલી કમરે પટા સાથે બાંધે છે અને તેની અંદરથી આ દોરી પરોવામાં આવેલી હોય છે અને તેનો એક છેડો પેલા પાંજરા સાથે બાંધેલો હોય છે. આટલા માટે આ ખેલ કરતાં

પહેલાં પ્રોફેસર હમેશાં સ્ટેઇજમાં જાય છે અને અંદરથી ઉપર પ્રમાણે બાંધી તૈયારી કરી પાંજરૂ બરાબર ગોઠવી હાથમાં પકડી બહાર લાવે છે. એટલું યાદ રાખવું કે આ વખતે હાથ વાંકા રાખવા. આ પછી પ્રોફેસર બતાવે છે અને ઓરડર આપે છે, ઓરડરનો "ત્રણ" આવે છે ત્યારે હાથે વતી હાથમાં પકડેલા પાંજરાને દાબે છે એટલેએક સળીઆ જેવી લાંબી ચીપ થઈ જાય છે અને હાથ પહોળા કરતાં દોરી ખેંચાય છે એટલે તે પાંજરૂં-ચીપ બાંયની અંદર ઉતરીપડે છે.

આ ખેલમાં સાવચેતી ઘણી જરૂરની છે કારણ કે સહેજ ભૂલ થતાં ખેલ રદ જાય છે. ઉપર કહ્યું તેમ એક વખતે એક પ્રોફેસરના બાંય વચ્ચે આવવાથી આ ખેલ ખુલ્લે કરવો પડયો હતો પણ તે જુદી રીતે ખુલ્લો કરવામાં આવ્યો હતો. આની વધારે સમજણ પાંજરૂં જોવાથી તુરત આવી જાય છે. લખવાથી સમજાય તેમ નથી.

પરચુરણ ખેલો.

કાચા ચોખા બતાવી રાંધેલા કરવાની રીતઃ—પ્રોફેસર શરૂઆતનું ભાષણ કર્યા પછી એક કાચની રકાબીમાં થોડાક ચોખા ઓડીયન્સમાં બતાવવાને માટે આપે છે ને સદરહુ ચોખા કાચા છે એમ ખાત્રી કરાવ્યા પછી તેને એક ડબ્બામાં ભરે છે ને તેને ઢાંકી દઇ તે ડબ્બો એક ખુરશી ઉપર મુકી તેના ઉપર રૂમાલ ઢાંકી તેમાંથી રાંધેલા ચોખા બતાવે છે.

ખુલાસો—પ્રો. આ ખેલ બે રીતે કરે છે. તેમાંની એક રીત સાદી તથા ઘણી સહેલી છે ને તેનો ડબ્બો ઓડીયન્સને ઢાંકણા સાથે બતાવી શકાય છે, જ્યારે બીજીમાં તેમ કરી શકાતું નથી પણ ફક્ત ડબ્બોજ દેખાડાય છેઃ—(૧) આ ખેલમાં ચોખા તથા ડબ્બો બતાવ્યા

પછી ચોખા ડબામાં ભરે છે ને તેનું ઢાંકણું બંધ કરે છે. પછી તે ડબો એક ખુરશી ઉપર મુકે છે. સદરહુ ખુરશીની ઉપર પહેલેથી એક રૂમાલ તેના પાછલા ડાંડા ઉપર બતાવીને મુકેલો હોય છે ને તે પાછલા ડાંડાની બાજુમાં એક ચુંક મારી તેના ઉપર બીજો ડબો તૈયાર રાંધેલા ભેરવી રાખેલો હોય છે. પ્રો, ખુરશી ઉપર ડબો મુકયા પછી ખુરશીની બાજુ ઉભો રહે છે ને પેલો ડબો ખુરશી ઉપરથી લઈ એક હાથમાં ઝાલી રાખે છે ને પછી પેલો રૂમાલ ખુરસી ઉપરથી ડબા ઢાંકવાને બ્હાને લે છે ને યુક્તીથી પેલો ડબો તેની જગ્યાપર ભેરવી દે છે ને પછી રૂમાલ ઢાંકી તેના ઉપર પાસ (Pass) આપે છે, એટલે ચોખા રાંધેલા તૈયાર માલમ પડે છેઃ—

(૨) **બીજી રીત**—સદરહુ રીતમાં ડબો બતાવ્યા પછી તેના ઉપર કવર ઢાંકવામાં આવે છે. સદરહુ કવર ઢાંકયા પછી પાછું ઉઘાડી તેની અંદર પાણી નાખવામાં આવે છે ને પાછું બંધ કરી ફરી કવર ઉઘાડી ફરી પાણી નાંખે છે પહેલા પાણી નાંખ્યું તે કવરમાં ચુનો ભરી રાખેલો હોય છે તેની અંદર નાંખ્યું છે ને પાછું તરત પેલા કાચા ચોખામાં નાંખે છે, જેથી ચુનાની ગરમીને લીધે તે ચોખા રંધાઇને તૈયાર થાય છે ને પછી ઓડીયન્સને બતાવે છે.

બે રીંગ તથા કાગળમાંથી ફ્રીટ કાઢવાની રીતઃ—પ્રોફેસર પોતાનું શરૂઆતનું ભાષણ કર્યા પછી ઓડીયન્સને પતરાની ૩ ઈંચ ઉંચી ને ગોળ રીંગ બે બતાવે છે ને એક ફુલીસકેપ કાગળ બતાવે છે અને ઓડીયન્સની ખાત્રી કરાવે છે કે તેમાં કાંઈ નથી. ને પછી પેલા કાગળ એક રીંગ ઉપર મુકી તેના ઉપર બીજી રીંગ ઢાંકે છે. જેથી નગારા અગર પડઘમના આકારનું થઈ રહે છે ને પછી

તેને થોડા પાસીસ (passes) આપે છે ને તેને વચ્ચે કાણું પાડી તેમાંથી ફીટ ૧૦૦–૧૨૫ વાર કાઢે છે ને ઓડીયન્સને અજાયબ કરે છેઃ—

ખુલાસો:—સદરહુ બંને રીંગ આરપાર પોલી તથા એક ઉપર એક આવે તેવી હોય છે. હવે પ્રોફેસર રીંગ તથા કાગળ બતાવ્યા પછી ૧ રીંગ ટેબલ ઉપર મુકે છે ને તેના ઉપર કાગળ મુકી બીજી રીંગ ઢાંકે છે ને નગારાના આકારમાં બતાવે છે. હવે તે રીંગો ઉપાડતી વખતે તે ટેબલની ઉપર ૧ ફીટ વીંટેલી (સો દોઢસો વાર હોય છે તે તે રીંગની સાથેજ ઉચકી લે છે ને પછી ઓડીયન્સને પુછે કે શું વગાડું નગારું, ઢોલ પડઘમ કે તાંસાં ત્યારે ઓડીયન્સમાંથી જવાબ આવે છે કે તરત એક હાથે વગાડીને તેમાં કાણું પાડે છે ને પછી પેલી ફીટનો એક છેડો મહીંથી ખેંચી કાઢે છે ને પછી બધી ફીટ નીકળે છે આવી ફીટ તૈયાર વેચાતી મળે છેઃ—

હવામાંથી ત્રણ રૂમાલનું પેદા થવું:—પ્રો. શરૂઆતનું ભાષણ આપ્યા પછી ઓડીયન્સને પોતાના બન્ને હાથ બન્ને બાજુથી ખાલી બતાવે છે, પછી હવામાં થોડા પાસ આપી ત્રણ રૂમાલ પેદા કરે છે, ને લોકોને અજાયબ કરી નાંખે છેઃ—

ખુલાસો:—પ્રોફેસર પોતાની પાસે પહેલેથી એક રબરનો નાનો બોલ રાખે છે ને પછી તેની અંદર ત્રણ રેશમી રૂમાલ મુકી છાંદે છે. ને તે બોલ પોતાના કોટના પાછલા ભાગના આગળ પડતા ખીસામાં રાખી મુકેલો હોય છે, હવે પોતે શરૂઆતનું ભાષણ કરી રહી હાથને પાસ આપતી વખતે તે બોલ લઇ લે છે ને તેમાંથી ત્રણ રૂમાલ કાઢે છે ને બોલને અંદર (સ્ટેઇજ) ની બાજુમાં ફેંકી દે છે.

સીગાર સીગારેટ તથા રૂમાલનું હવામાંથી પેદા

થવું—પ્રોફેસર પોતાનું શરૂઆતનું ભાષણ કર્યાં પછી ઓડીયન્સને પોતાના હાથ બતાવે છે ને પછી ઓડીયન્સમાં પુછે છે કે સાહેબ "તમારે શું પીવાની મરજી છે, સીગાર કે સીગારેટ" એમ પુછ્યા પછી ઓડીયન્સમાંથી જે કાંઇ કહે છે તે હાથને પાસ આપી કહાડી આપે છે ને લોકો તેને માનથી વધાવી લે છે.

ખુલાસો:—પ્રોફેસર આ ખેલમાં પણ એક રબરનો પોલો બોલ રાખે છે ને તેને કાપીને મોટું મ્હોં બનાવી રાખે છે તે તેમાં થોડી સીગારેટ, ૧ સીગાર, તથા ૧ રૂમાલ રાખી મુકે છે ને તે તેના કોટના ખીસામાં રાખી મુકે છે ને પાસ આપતી વખતે સફાઇથી બોલ લેઇ લઇ ઓડીયન્સમાંથી જે ચીજની માગણી થાય છે તે આપે છે ને લોકો અજાયબ થઇ જાય છે.

પૃથ્વી ફરે છે તે જાણવાની એક યુક્તિ.

પૃથ્વી સૂર્યની આસપાસ ફરે છે એ વાર્તા ખગોળવિદ્યાથી ઘણા સમયથી નિર્ણીત થઇ ચુકી છે. પરંતુ તે ફરે છે કે કેમ તેની બરોબર ખાત્રી કરવાને માટે **જયોર્જ શૉ** નામનો એક પાશ્ચાત્ય વિદ્વાન્ નીચે પ્રમાણેનો અખતરો અજમાવી જોવા જણાવે છે:—

'એક સાધારણ મોટા કદનું પ્યાલું લેવું, તેને પૂરેપુરૂં પાણીથી ભરી ઘરના એવા ઓરડામાં મૂકવું કે જયાં બહારની અથવા કોઇ પણ પ્રકારની હીલચાલથી તે જરા પણ હાલે નહિ. તે પાણીઉપર 'લાઇ-કોપોડીયમ' (Lycopodium) નામનો સફેદ પાઉડર, જે અંગ્રેજી દવાઓ વેચનારને ત્યાં મળી શકે છે, તેને છાંટવો. તેનું પાણી-ઉપર બરોબર પડ બંધાય તેટલા પ્રમાણમાં છાંટવો. આ છાંટેલા પાઉડરઉપર કાળા કોલસાના બારીક ભૂકાથી ઉત્તરથી દક્ષિણમાં એક સીધી

લીટી પાડવી. પ્યાલાની અંદર આ કાળી લીટી પાડયા પછી એક લાકડી અથવા એવી જ કોઇ બીજી વસ્તુ પેલી કાલી લીટીની બાજુમાં તેને સમાંતર બાજુએ રહે તેવી રીતે ગોઠવવી. જો કોઇ જમીનમાં પડેલી એવી સીધી તડ વગેરે હોય તો તે પણ ચાલી શકે છે, પરંતુ તે પેલી કાળી લીટીની સમાંતર બાજુએ હોવી જોઇએ. ત્યાર પછી કેટલાએક કલાક તે પ્યાલાને હલાવ્યા વિના રહેવા દેવો, અને ત્યાર પછી જે વસ્તુ કાળી લીંટીની સમાંતર બાજુએ રાખવામાં આવી હતી તે વસ્તુ કરતાં કાળી લીટી કેટલી ખસી છે તે જોવું જોઇએ. જો આ અખતરો બરોબર થયો હશે તો જણાશે કે કાળી લીટીની દિશા બદલાઈ હશે અને તે પૂર્વથી પશ્ચિમ તરફ ખસી હશે એવું પણ જણાશે. પૂર્વથી પશ્ચિમ તરફ ખસેલી જણાવાનું કારણ એ જ કે પૃથ્વીએ ફરવામાં પ્યાલું અને તેની અંદરની વસ્તુઓને પોતાની સાથે ફેરવ્યાં છે પરંતુ તેની સપાટી ઉપરના પાઉડરને જરાક પાછળ રાખ્યો છે, એમ સ્પષ્ટ થશે. કાળી લાઇન પૂર્વથી પશ્ચિમ તરફ ખસેલી જણાવાથી સિદ્ધ થાય છે કે બીજી વસ્તુઓ બીજી બાજુએ ફરી છે.

યક્ષ તથા જક્ષના ભેદ.

સુલેમાન નામનો પૂર્વે એક મોટો પેગંબર થઇ ગયો હતો. તેણે પોતાના પ્રભાવથી ઇશ્વર સ્તુતિના રસ્તા પર લગાડેલા એક વર્ગને **યક્ષ યક્ષણી** કહે છે. અને બીજો જે ઇશ્વરની ઇચ્છાથી અવળા વિપરીત રીતે વર્તે છે તેને **જક્ષ જક્ષણી** કહે છે.

યક્ષ યક્ષણી દરેક મનુષ્ય પ્રાણીનું ભલું કરે છે ત્યારે **જક્ષ જક્ષણી** મનુષ્ય પ્રાણીને દુઃખજ દે છે. **યક્ષ** વર્ગ ભલાઈ માટે પ્ર-

ખ્યાંત છે અને જક્ષ વર્ગ ખુરાઇ કરવામાં જાણીતો છે. આ બન્ને વર્ગને આકાશમાં ઉડવાને માટે પાંખો હોય છે. તથા માથે સીંગડાં હોય છે.

કાર્ય સિદ્ધિનો ઉપાય.

કોઇ પણ માણસ સાથે આપણા લાભની વાત કરવી હોય તો આપણા નાકના બે છીદ્રોમાંથી જે બાજુના નસકોરામાંથી પવન વહેતો હોય તે બાજુ તેમને બેસાડી વાત કરવાથી આપના બોલ્યાની તેને ઘણી સારી અસર થાય છે ને ધારેલું કામ પાર પડે છે

વશીકરણ.

આસન અને શયન વખતે પણ પૂર્ણાંગે બેસાડેલી સ્ત્રી પોતાને સ્વાધિન થાય છે. અને જીવ જતાં પણ જુદી પડતી નથી.

ધારેલો લાભ થાય.

કોઇ પણ કામે જતાં જે બાજુના નસકોરામાંથી પવન વહેતો હોય તે બાજુનો પગ પહેલો ઉપાડી બહાર જવું. અને જેના ઘરમાં મકાનમાં કે ઓફીસમાં જઈ કામ કરવું હોય તે મકાનમાં જે નસકોરામાંથી પવન વેહેતો હોય તે બાજુનો પગ પહેલાં મુકીને અંદર પ્રવેશ કરવાથી સારો લાભ થાય છે.

સમાપ્ત.

રોગી ભોગી ને જોગી સૌને ઉપયોગી.

જાદુઇ જડી બુટ્ટી.

અથવા

સ્વદેશી વૈદ વિદ્યા.

કીમત—આઠ—આનાજ. પોષ્ટેજ એક આનો.

આ ચમત્કારી પુસ્તકમાં પુરૂષોના ગુપ્ત રોગો, સ્ત્રીઓના ગુપ્ત રોગો, ગાંડાપણું, ક્ષય રોગ ભગંદર, ગરમીની ચાંદી, કોઢ વીગેરે પરચુરણ રોગોની જડી બુટ્ટીની અકસીર દવાઓ બતાવેલી છે કે જેથી ટુંક મુદતમાં થોડા ખરચે દરદીને આરામ થાય છે, આ પુસ્તક દરેક માણસે રાખવું જોઇએ છે. સાપનો મોહરો બનાવવાની રીત પણ તેમાં બતાવેલી છે, વાસ્તે તાકીદે પોષ્ટેજ સાથે ફક્ત નવ આનાનીજ ટીકીટો મોકલીને મંગાવી લેજોજી.

નાકે દુધ પીવાનું શીખવાની જેની મરજી હશે તેને અમે ઘણીજ સ્હેલાઇથી શીખવીશું—કારણ કે નાકે દુધ પીવાથી મગજ તર રહે છે. છાતીનાં દરદો થતા નથી. અને શરીર રૂષ્ટ પુષ્ટ મજબુત પેહેલવાન જેવું થાય છે.

માસ્તર નાનાલાલ મગનલાલ.
જાદુ મંત્રના પુસ્તકો વેચનાર.
ઠેકાણું—રીચીરોડની સડકપર—અમદાવાદ.

મંત્રના કામ સંબંધી ખુલાસો.

મરદો માટે—ધણી ધણીયાણીના કજીયા મટાડનાર ધંધો રોજગાર કે નોકરી ચાકરીમાં લાભ કરનાર, દુશ્મનોનું દુઃખ ટાળનાર. સૌની મહેરબાની વધારનાર; જીન ખવીસ કે ભૂત પ્રેતનો ભય કાઢનાર તથા નજર કે નબળા ગ્રહોની નડતર પીડા શાંત પાડનાર દોરો ચીઠ્ઠી કે તાવીજ કરી આપીશું.

સ્ત્રીઓ સારૂં—સારો વર મેળવનાર, પતીનો પ્રેમ વધારનાર. દુશ્મનોનું કે શોકયનું સંકટ ટાળનાર, સુવાવડમાં સંરક્ષણ કરનાર, ભુત પ્રેત કે નજરના વળગાટ ઉતારનાર, કોઈએ કરેલા જાદુનું જોર તોડનાર અને દરેક પ્રકારે સારૂં થાય એવી રક્ષા કરનાર દોરા ચીઠ્ઠી મંતરી આપીશું.

બચ્ચાંઓ વાસ્તે—ઉંઘમાં બ્હીને ઝબકી ઉઠવું, ડરવું. નજર કે ચોટ ઝપટ લાગવી તથા શરીરનું છેકજ તવાઇ જવું, વાંધણી કે ગોળાનું ઉપડવું વીગેરે ઉપદ્રવો મટાડી મરતાં બચાવવાનો દોરો તાવીજ કરી મોકલીશું.

દેશવરના ગ્રાહકોએ—દરેક કાગળમાં પોતાનું શરનામું નામ, ઠામ, ઉમર, જાત અને ધંધો લખવો, જવાબ માટે ટીકીટ બીડવી કે જલદી જવાબ મળે. અમારે વખતો વખત બહાગામ જવું પડે છે, તેથી કોઇને જવાબ મળતાં વિલંબ થાય તો ક્ષમા કરવી. કારણ કે આવી બાબતો ખાનગી રાખવાની હોવાથી અમે બીજા માણસો પાસે કાગળોના જવાબ લખાવતા નથી પણ જયારે અમે બહાર ગામથી આવીએ છીએ ત્યારે જાતેજ કાગળો વાંચીને સૌને વારાફરતી જવાબ લખીએ છીએ. હાલ એજ વિનંતી.

માસ્તર નાનાલાલ મગનલાલ.

ઠે. રીચીરોડની સડકપર—**અમદાવાદ.**